

Zdaniem prezesa KRIR

Dożynki – Święto Chleba i tych co go współtworzą

Czytaj na stronie 2

Jakie perspektywy rozwoju mają młodzi rolnicy w Polsce

Czytaj na stronie 2

Dobre praktyki, KSOW i „Przyjazna wieś”

Wypowiedź wiceministra
Artura Ławniczaka

Czytaj na stronie 3

Mikroorganizmy wsparty powodzian

Czytaj na stronie 8

Samorząd rolniczy stoi na straży nie tylko interesów dorosłych mieszkańców wsi, ale również interesuje go los dzieci rolników. Często już od najmłodszych lat muszą one bowiem pomagać rodzicom w prowadzeniu gospodarstwa rolnego i nie mają zbyt wiele wolnego czasu na różne rozrywki, jak ich rówieśnicy mieszkający w miastach. Zdarza się, że w wakacje zamiast odpoczywać w górach czy nad morzem, pomagają rodzicom w pracach polowych. Szczególnie dotyczy to dzieci z najuboższych wiejskich rodzin, których nie stać na sfinansowanie letniego wypoczynku dla swoich pociech.

Krajowa Rada Izb Rolniczych postanowiła więc im pomóc organizując kolonie. W tym roku dzięki dofinansowaniu uzyskanemu z Funduszu Składkowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników i pomocy sponsorów udało się zarządzić KRIR wyekspediować blisko 600 dzieci rolników ubezpieczonych w KRUS (w tym 155 z terenów dotkniętych powodzią) na spotkanie z letnią przygodą. Uczestnicy kolonii zostali wytypowani przez Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej. Dzieciaki miały zapewniony pobyt w górach i nad morzem na dwutygodniowych turnusach w atrakcyjnych miejscowościach wypoczynkowych.

Koloniści nie mieli okazji się nudzić, ponieważ w Jastrzębiej Górze, Władysławowie i Zakopanem czekało na nich wiele atrakcji. Organizatorzy zadbałi bowiem nie tylko o opiekującą się nimi fachową kadrę pedagogiczną, ale również

Z myślą o dzieciach rolników

W górach i nad morzem

bogaty program pobytu. Dla wielu dzieciaków był to pierwszy wyjazd z domu na wakacje. Dlatego tak ważne było, aby koloniści zobaczyli wiele ciekawych miejsc i zachowali miłe wspomnienia.

Dwa tygodnie pobytu były więc wypełnione licznymi wycieczkami i wędrowkami po okolicy oraz zajęciami sportowymi oraz kulturalnymi, ponieważ ośrodki, w których przebywali koloniści, posiadały doskonałą infrastrukturę wypoczynkową – boiska sportowe, świetlice, a do ich dyspozycji pozostawał różnego rodzaju sprzęt sportowy. W nieliczne zaś deszczowe dni organizowane były zajęcia plastyczne, dyskoteki i pogadanki między innymi na temat zasad bezpiecznej pracy w gospodarstwie rolnym. Nie zapomniano też o kolonijnych zwyczajach takich jak pasowanie na kolonistę czy wybory miss i mistera turnusu.

Koloniści otrzymali też pamiątkowe dyplomy i drobne upominki ufundowane przez KRIR.

WOP

Partnerzy medialni

Polska Wieś **agro news.com.pl**
TELEWIZJA INTERAKTYWNA
www.agronews.com.pl
Krajowa Rada Izb Rolniczych

KRIR apeluje

Dla powodzian

Krajowa Rada Izb Rolniczych apeluje do wszystkich mieszkańców naszego kraju, którzy nie ucierpieli w wyniku tegorocznej powodzi, a chcą i mogą pomóc poszkodowanym rolnikom, o przekazywanie informacji o oferowanej pomocy e-mailem pod adres: sekretariat@krir.pl oraz cieslak@krir.pl.

Zarząd KRIR, po zapoznaniu się z propozycją pomocy, będzie pośredniczył poprzez Biuro KRIR w kontakcie pomiędzy darczyńcami a wojewódzkimi izbami, które wskażą adresata, do którego najpilniej powinna zostać skierowana pomoc.

Samorząd rolniczy prowadzi teżbiórkę publiczną pieniędzy na rzecz powodzian. Dobrowolne wpłaty należy kierować na numer konta: 52 1930 1419 2300 0336 0080 0006.

Logo of the National Council of Farmers' Associations (KRIR) and logos of Jedyńka Polskie Radio and the Ministry of Agriculture and Rural Development (Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej).

Zaproszenie

KONFERENCJA

POŻYTECZNE MIKROORGANIZMY
DLA WSPÓŁCZESNEGO ROLNICTWA

Licheń, 6-7 września 2010r

Jakie perspektywy rozwoju mają młodzi rolnicy w Polsce

Odpowiada:
Piotr Kasprzak
– przewodniczący
zarządu Krajowego Związku
Zawodowego Centrum Narodowe
Młodych Rolników

Od wejścia Polski do UE obserwujemy znaczące zmiany funkcjonowania rolnictwa, jak również obszarów wiejskich. Spowodowane jest to przede wszystkim miliardami euro, które już od kilku lat płyną do Polski. Możemy zauważyć to zwłaszcza przy wykorzystywaniu środków na inwestycje w gospodarstwach rolnych, dużą ilością chętnych na premię dla młodych rolników, jak i rent strukturalnych, które znacząco wpływają na szybszą rotację przekazywanych gospodarstw rolnych. Ale czy to wystarczy, aby stworzyć nowoczesne i konkurencyjne polskie rolnictwo? Otóż nie, bo ciągle mamy bardzo dużą ilość gospodarstw rolnych, które to w wielu obszarach wpływają niekorzystnie na zachodzące zmiany. Jestem za ujednoceniem polityki rolnej w Polsce poprzez oddziaływanie środkami z UE. Myślę, że powinno się wspierać te gospodarstwa, które produkują na rynek i są kołem zamachowym polskiego rolnictwa, a jest ich około 350 tysięcy.

Łatwo pewnie coś napisać, a trudniej zrealizować. Mam tę świadomość,

ale bez reform niewydajne gospodarstwa i tak upadną, a dobre nie rozwiną się w takiej skali, w jakiej by chciały. Stąd należy podejść konkretnie do tych reform. Uważam, że powinniśmy iść w kierunku stworzenia 3 rodzajów gospodarstw rolnych: produkcyjne, które produkują na rynek, średnie gospodarstwa z własnym przetwórstwem produktów rolnych i gospodarstwa socjalne, które to powinny pójść w innym kierunku niż rolnictwo. W tym całym mechanizmie bardzo ważną rolę do spełnienia mają młodzi rolnicy. Obserwując zmiany, które zachodzą w gospodarstwach rolnych, wykorzystanie funduszy z UE oraz aktywność w zakresie przedsiębiorczości, to właśnie młodzi rolnicy stanowią koło zamachowe tych przemian. Są to zazwyczaj młodzi wykształceni ludzie, bez żadnego bagażu historycznego, bardzo dobrze poruszający się na rynku i mający wizję rozwoju prowadzonych przez siebie gospodarstw rolnych.

Ważne jest też, aby decydenci mocniej wsłuchali się w problemy młodych rolników. My jako CNMR często patrzymy inaczej na wiele spraw niż

nasi starsi koledzy z Kółek Rolniczych, Solidarności RI czy Samoobrony, ale kierunek i trendy europejskiego rolnictwa wymuszają na nas bardziej elastyczne podejście do tych kwestii, jak również przygotowania odpowiednich mechanizmów dla nas, młodych rolników, bo kto inny, jak nie młodzi rolnicy, będą bezpośrednio narażeni na konkurencję z krajów UE? Dlatego też tak ważni są młodzi rolnicy, mimo że często się ich marginalizuje i bagatelizuje. Podam tylko jeden przykład. Otrzymaliśmy od UE na jednorazowe premie dla gospodarstw produkujących mleko 100 milionów złotych. Propozycja ministra rolnictwa i nasza była taka, aby przekazać je gospodarstwom młodych rolników do 40. roku życia i mających produkcję w gospodarstwie na poziomie minimalnym 50 tys. litrów, natomiast nie więcej niż 200 tys. litrów mleka rocznie. Wtedy każde takie gospodarstwo mogło by otrzymać około 4 tys. złotych. Jednak starsi związkowcy tak bardzo chcieli być solidarni, że nie dopuścili do tego i w wyniku nacisków wszyscy producenci mleka w Polsce otrzymali tę premię, ale to już kwota 100 złotych dla każdego! Ten przykład pokazuje, jak jeszcze wiele nam brakuje w promowaniu młodych rolników i tworzeniu im warunków do rozwijania ich gospodarstw rolnych. To też jest przykład na to, jak trudno będzie zmieniać nasze rolnictwo, aby coraz bardziej mogło być konkurencyjne, ale również określić pomoc dla tych najbardziej potrzebujących, bo przecież jak stare porzekadło mówi, „że w mętnej wodzie to żadnej ryby się nie złowi”.

KOLEKTORY SŁONECZNE

KOTŁOWNIE, KOMPLETNE SYSTEMY GRZEWCZE

SPRZEDAŻ, MONTAŻ, DORADZTWO

POMAGAMY UZYSKAĆ DOFINANSOWANIE

www.kolektory.lodz.pl

TEL. 601 31 00 14

Czasopismo
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Ukazuje się raz w miesiącu.

Polska Wieś

Wydawane i redagowane na zlecenie
Krajowej Rady Izb Rolniczych przez zespół „Poradnika
Rolniczego”.

Kolportaż – czasopismo dostępne razem
z tygodnikiem „Poradnik Rolniczy”

Krajowa Rada Izb Rolniczych
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
Tel.: (022) 623 21 65, fax (022) 623 11 55; www.krir.pl

Red. Nacz. Wojciech Petera, tel.: 0606 396 747
e-mail: wojciech.petera@wp.pl
polskawies@poradnik.net.pl

SPRZEDAM

KWOTĘ

MLECZNA

Tel. 600 991 166

Zdaniem prezesa KRIR

Dożynki – Święto chleba i tych, co go współtworzą

Szanowni Rolnicy,

Jadąc dziś między polami trudno wypatrywać łanów zboża. W większości pola są już zaorane i jeszcze tylko gdzieś tam możemy zobaczyć puste ścierniska. „Ziemia płody już wydała, Bóg nam dał błogosławieństwo”.

Dlatego też dziś zgodnie z ludową, chrześcijańską i narodową tradycją naszych ojców, wszyscy, którym praca na roli nie jest obca, gromadzą się na Dożynkach, aby wyrazić wdzięczność Bogu za tegoroczne plony i podziękować za dar chleba powszedniego i daru trudu pracy rolnika.

Dożynki – największe w roku święto rolników, będące ukoronowaniem ich całorocznego trudu, stanowią więc doskonałą okazję, aby wspólnie i z dumą pokazać oblicze polskiej ziemi, gdzie okruszyny chleba z czcią zbierane są nadal jako dar Boży. Szczególnie, że – jak podkreślał Kardynał Tysiąclecia Stefan Wyszyński – trzeba nabierać miłości i czci do ziemi, że „nie wystarczy brać z niej chleba – trzeba jej dawać serce”. I to serce dają jej rolnicy. Doskonale je widać w dożynkowych wieńcach i bochenkach chleba, w których zapisana jest chłopska praca.

Rok 2010 jest niezwykle trudny dla polskiej wsi, bowiem tegoroczna powódź, ulewy i huragany, które choć nie przeszkodziły w żniwach, to jednak zniszczyły wiele gospodarstw i tegorocznych plonów. Należy mieć jednak nadzieję, że dzięki ludzkiej solidarności poszkodowani w nawałnicach gospodarze będą mogli zapomnieć o tragedii, jaka ich spotkała. Należy mieć także nadzieję, że to tragiczne zdarzenie zaowocuje w naszej refleksji zadumą nad naszym życiem i wartościami, które w życiu są najważniejsze.

Dożynki to święto chleba i tych, którzy go współtworzą.

Polska tradycja nakazuje dzielić się chlebem. Ponieważ sam jestem rolnikiem i mieszkam na wsi, wiem, że nikt inny jak rolnicza rodzina, nie podzieli sprawiedliwie chleba tak, by nikomu go nigdy nie brakowało.

Dziękując rolnikom za ich ciężką pracę, życzę im zdrowia i wszelkiej pomyślności.

Zdaniem zarządu KRIR

Dla kogo akcje?

W związku z brakiem jakiegokolwiek kampanii informacyjnej wśród rolników i organizacji rolniczych, zarząd KRIR wystosował list do Ministra Skarbu, w którym protestuje wobec zastosowanej przez Ministra Skarbu Aleksandra Grada przyspieszonej procedury zbycia akcji Skarbu Państwa (Małopolskie Centrum Biotechniki, Mazowieckie Centrum Hodowli i Rozrodu Zwierząt, Stacja Hodowli i Unasienniania Zwierząt, Wielkopolskie Centrum Hodowli i Rozrodu Zwierząt), w szczególności w kontekście określenia 7-dniowego terminu rozpoczynającego się w dniu 20 sierpnia br., w którym możliwa jest weryfikacja list uprawnionych do nabycia akcji osób, tj. producentów rolnych i pracowników tychże spółek.

W opinii samorządu rolniczego brak podjętych na szeroką skalę w środowisku rolniczym działań informacyjnych w ciągu ostatnich tygodni jest niezwykle niepokojący i stanowi dyskredyta-

cję praktycznej realizacji postanowień zawartych w ogłoszeniu terminach.

Ponadto zważywszy na obecny okres wzmożonych prac polowych, idea priorytetowego podejścia do rolników w trakcie procesu prywatyzacyjnego spółek rolno-spożywczych wydaje się być jedynie założeniem teoretycznym, nieposiadającym praktycznego odbicia w podjętych przez Ministerstwo Skarbu Państwa procedurach.

Dlatego też zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych wnioskuje o odstąpienie przez ministra Skarbu Państwa od procesu udostępnienia i weryfikacji list uprawnionych do nabycia akcji prywatyzowanych spółek inseminacyjnych w określonym ogłoszeniem terminie, tj. w dniach 20–27 sierpnia br. i przeniesienie go na późniejszą datę, wraz z wydłużonym okresem możliwej weryfikacji list i przeprowadzenie inicjacji procedury szeroko zakrojonej w środowisku rolniczym kampanią informacyjną.

Wypowiedź wiceministra rolnictwa

Dobre praktyki, KSOW i „Przyjazna wieś”

Podstawą zmian strukturalnych w rolnictwie i jego otoczeniu jest rozwój obszarów wiejskich. W kilku ostatnich latach odnotowano pozytywne przemiany w otoczeniu wsi i rolnictwa, zmienione zostały mechanizmy, instrumenty oraz struktury organizacyjne, a rozwój infrastruktury wspomagany jest środkami unijnymi. Podkreślenia wymaga aktywność społeczności wiejskiej w rozbudowie infrastruktury oraz udział własny w realizacji zadań inwestycyjnych.

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW) jest jednym z podmiotów wspierających rozwój obszarów wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007–2013 współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ramach pomocy finansowej Unii Europejskiej.

Głównym celem sieci, zarówno na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym, jak i wspólnotowym, jest zapewnienie efektywnego i dynamicznego rozwoju obszarów wiejskich poprzez wymianę informacji i rozpowszechnienie dobrych praktyk w zakresie realizowanych programów/projektów dotyczących obszarów wiejskich, poprawę wdrażania instrumentów rozwoju obszarów wiejskich oraz zapewnienie efektywnej oceny wdrażania tych instrumentów.

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich może pochwalić się realizacją wielu udanych projektów. Były to w szczególności projekty informacyjne i promocyjne, takie jak np. wizyty studyjne, konkursy promujące dobre praktyki, tak jak konkurs pt. „Przyjazna wieś” na najlepszy projekt infrastrukturalny rea-

lizowany na terenach wiejskich przy wsparciu środków unijnych.

Celem konkursu jest promowanie dobrych praktyk rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej na wsi oraz dalszych kierunków działań w tym zakresie.

Dlatego też Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich ogłosiła kolejną edycję konkursu „Przyjazna wieś” na najlepszy projekt w zakresie infrastruktury realizowany na terenach wiejskich przy wsparciu środków unijnych. Do udziału w konkursie uprawnieni są wszyscy beneficjenci, którzy zrealizowali projekty wspierające rozbudowę infrastruktury technicznej lub społecznej na obszarach wiejskich, współfinansowane z Funduszy Europejskich od 2004 r.

W konkursie wspierane będą działania, które będą miały charakter przedsięwzięć ekonomicznych, przynoszące wymierne i trwałe efekty. W działaniach tych należy wykorzystać lokalne zasoby ludzkie, środowiskowe, organizacyjne i materialne. Działania podejmowane w ramach projektu mają tworzyć lub przyczynić się do tworzenia nowych miejsc pracy i nowych możliwości pozyskiwania dochodów lub obniżania kosz-

tów życia mieszkańców miejscowości, w których projekt będzie realizowany. Działania te mają aktywizować i angażować mieszkańców we wspólne działania podnoszące ich jakość życia na terenach wiejskich.

Warto, aby wszyscy zainteresowani zapoznali się z regulaminem konkursu oraz wypełnili i odesłali formularz zgłoszeniowy wraz z wymaganymi załącznikami na adres sekretariatu regionalnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW), właściwego dla miejsca realizacji inwestycji. Ponadto w przypadku projektów transregionalnych i transnarodowych, o właściwości miejscowej zgłoszenia decyduje największy procentowy udział inwestycji na obszarze danego województwa.

Mając na uwadze przede wszystkim interesy wsi i rolnictwa, zachęcam wszystkich Państwa do prowadzenia partnerskiego i otwartego dialogu.

Wszelkie informacje na temat konkursu dostępne są na stronie internetowej www.ksow.gov.pl

Artur Ławniczak
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Kolejne święto dziękczynienia pobudza nas do pewnych refleksji, zadumy nad życiem i pracą rolnika. Kolejny raz przybędziemy do swych świątyń, na liczne place przed strażnicami, na szkolne boiska, przybędziemy z wieńcami żniwnymi, koronami, różnymi stroikami, w których widać trud pracy rolnika, w których tyle religijnej i ludowej treści. Przyniesiemy także chleb z tegorocznych zbóż, a nade wszystko ciężką pracą rolnika i trud życia na wsi.

Z kazań księdza Jarka

Święto Dziękczynienia 2010 r.

Tegoroczne dziękczynienie przybrało jeszcze inny wymiar, a mianowicie świadomość, jak wiele na wsi zależy od sił natury, że każda chwila może zakończyć wzrost i owocowanie. W tym roku deszcz, liczne ulewy, powodzie zniszczyły całe pola, a miejscami z braku wody plon jest mniejszy. Jak wiele wichur i nawałnic poniszczyło całe gospodarstwa. Woda i wiatr zabrały ludziom dorobek całego życia, dorobek ciężkiej pracy na roli.

W obliczu tych tragedii jak tu dziękować, jak tu się radować, nie możemy jednak zapomnieć, że to święto to przyjęcie tego wszystkiego, co ofiarowała nam Matka Ziemia, co lepiej czy skromniej pozwala nam żyć.

Święto dziękczynienia pozwala nam także nabrać sił, abyśmy mogli łatwiej pokonywać narastające trudności, a przez modlitwę wyproszyć potrzebne nam światło w podejmowaniu jakże niełatwych decyzji. Choć zdajemy sobie sprawę, że w rodzinach wiejskich zawsze żyło się biednie, a przez tegoroczne kataklizmy jest jeszcze trudniej, to jednak jest w nich pewien duch miłości do Boga i do drugiego człowieka, duch altruizmu, który pomaga w takich momentach inaczej spojrzeć na świat. Poma-

ga spojrzeć z pewną nadzieją na lepsze jutro i wiarą w drugiego człowieka doświadczając właśnie w społeczności wiejskiej bezinteresownej pomocy z wielu stron.

Trudno w tych dniach weselić się i radować dożynkami, jednak ta solidarność, którą doświadczaliśmy między ludźmi w tegorocznych kataklizmach, także trud i takie trochę łapanie tegorocznych plonów, rzuca na to święto dziękczynienia nowe światło jedności i miłości międzyludzkiej, a nade wszystko wielkiej miłości rolnika do ziemi. Wincenty Witos tak wspominał: „Nie mogłem sobie tylko podarować, ażeby własnoręcznie nie zorać gruntu do ostatniej skiby, nawet wtemczas, kiedy byłem prezydentem ministrów obawiając się, ażeby nie zważając na dobrą orkę, sąsiedzi nie zepsuli tego, co ja przez lata zrobiłem”.

Myślę także, że składając tegoroczne dziękczynienie za plony w związku z tymi trudnymi wydarzeniami, powinniśmy przypomnieć sobie, że praca na roli ma charakter powołania. Trudna praca na roli to współpraca z Bogiem, to respektowanie i szanowanie sił natury. I pamiętajmy, że pracę na roli trzeba kochać, a ziemię szanować.

Ks. Jarosław Leśniak

Interwencja potrzebna

Zdaniem **Czesława Siekierskiego**, europosła PSL, należy w Unii Europejskiej postawić na zrównoważony rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich. Dlatego też, jak podkreśla Czesław Siekierski, konieczne jest zachowanie częściowej interwencji na rynkach rolnych w sytuacjach trudnych. To nie jest sprzeczne z zasadami wolnego rynku.

– Musimy zwrócić więcej uwagi na rozwój obszarów wiejskich, rozbudowę infrastruktury, sprawy edukacji czy sytuacji demograficznej. Mamy coraz mniej młodych rolników, a coraz więcej w wieku starszym – mówi Czesław Siekierski. – Warunki i poziom życia w gospodarstwach rolnych i na wsi są znacznie niższe i znacznie gorsze niż w miastach. A dochody rodzin rolniczych wynoszą około 60% dochodów rodzin utrzymujących się z pracy poza rolnictwem.

WOP

Prognoza Wspólnego Centrum Badawczego – naukowej jednostki Komisji Europejskiej – szacuje, iż pomimo nieoczekiwanych zjawisk klimatycznych, tegoroczne zbiory w Europie będą zbliżone do średniej UE z ostatnich lat. Radykalne wahania temperatur i nagłe zjawiska pogodowe spowodowały ogromne zaburzenia w wegetacji zbóż. Najpierw trwająca do marca włącznie, surowa zima znacząco opóźniła wzrastanie upraw, po czym fala upałów przyniosła susze w wielu krajach zachodniej Europy, a także wschodniej Polsce oraz Grecji. Katastrofalne w skutkach okazały się olbrzymie opady deszczu w środkowowschodniej Europie. Powodzie, które nawiedziły – i wciąż nawiedzają – Polskę, Czechy, Węgry czy Słowację spowodowały ogromne zniszczenia nie tylko na terenach uprawnych i obszarach wiejskich, lecz także pozbawiły dorobku całego życia mieszkańców wielu miast. Pomoc w walce z żywiołem wciąż stanowi priorytet w codziennej pracy zarówno rządów poszkodowanych państw, jak i instytucji europejskich. Pomimo tych trudności KE przewiduje zbiory zbliżone do tych z lat ubie-

Widziane z Brukseli

głych, a to za sprawą zrównoważenia niskich plonów z obszarów dotkniętych skrajnościami atmosferycznymi przez wysokie plony z obszarów, które uniknęły katastrofalnych w skutkach opadów lub susz (jak na przykład Włochy czy Hiszpania).

Tymczasem Komisja Europejska, zgodnie z zapowiedziami, przeprowadza szeroko zakrojone konsultacje i badania mające służyć przygotowaniu odpowiedniej bazy merytorycznej do stworzenia jak najlep-

szego modelu Wspólnej Polityki Rolnej po roku 2013. W dniach 19–20 lipca br. zorganizowano w Brukseli konferencję, na której podsumowano pierwszy etap wspomnianych konsultacji. Wziął w niej udział m.in. prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych **Wiktor Szmulewicz**. Motywnym przewodnim dyskusji była analiza i ustosunkowanie się KE do możliwych wariantów kształtu przyszłej WPR, zaproponowanych przez rządy i obywateli krajów Unii w ramach prowadzonego przez Komisję dialogu. Komisarz rolnictwa **Dacian Cioloș** zwrócił uwagę na duży odzew, z jakim spotkała się KE, co świadczy o ogromnym zainteresowaniu obywateli oraz świadomości, że Wspólna Polityka Rolna służy nie tylko rolnikom, ale całemu społeczeństwu. Zapewnia bezpieczeństwo żywności oraz dostarcza szeroko pojętych dóbr publicznych, takich jak walory środowiskowe, przeciwdziałanie zmianom klimatu czy gwarancję aktywności i różnorodności obszarów wiejskich. Oficjalny komunikat

Komisji w sprawie przyszłości WPR ma zostać opublikowany w listopadzie tego roku. Konferencja była również okazją do prezentacji produktów europejskiego rolnictwa, a każdy z uczestniczących krajów miał okazję zaprezentować specjalny narodowy na własnym stoisku. Nie zabrakło oczywiście naszych wspaniałych produktów.

Bochny chleba wypieczone z mąki z tegorocznego ziarna i wspólny wieniec dożynkowy to od wieków symbole plonów. Zgodnie ze staropolskim zwyczajem, na progu jesieni, uroczyście obchodzimy zakończenia żniw. W dożynkowej, podniosłej atmosferze dziękujemy rolnikom za ich trud i wysiłek, za uміłowanie ziemi i pielęgnowanie tradycji. To dzięki ich pracy, pomimo tak bardzo niesprzyjającej tegorocznej pogody, nie zabraknie nam wszystkim chleba. Jako ten, który również orze i sieje, serdecznie pozdrawiam uczestników Dożynek w całej Polsce. Życzę wszystkim zdrowia i wszelkiej pomyślności.

Jarosław Kalinowski
Poseł
do Parlamentu Europejskiego

Agencja Nieruchomości Rolnych

Spółki hodowli roślin podstawą postępu w rolnictwie

Spółki hodowli roślin rolniczych i ogrodniczych odgrywają główną rolę w kreowaniu i upowszechnianiu postępu biologicznego w rolnictwie. Gromadzony jest w nich najcenniejszy materiał genetyczny i tworzone są odmiany dostosowane do naszych warunków klimatyczno-glebowych i tańsze od zagranicznych.

W 2009 roku Agencja Nieruchomości Rolnych wykonywała prawo własności względem 15 spółek hodowlano-nasiennych roślin rolniczych i ogrodniczych oraz 21 spółek hodowli zwierząt i 21 spółek hodowli koni i stad ogierów wyszczególnionych w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 11 kwietnia 2003 r. (Dz. U. Nr 80 z 2003 roku, poz. 726 z późn. zmianami). Są to spółki o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej. Bezpośredni nadzór nad nimi w Biurze Prezesa ANR sprawuje Zespół Nadzoru Właścicielskiego.

Biorąc pod uwagę istotne znaczenie spółek Agencji Nieruchomości Rolnych dla gospodarki narodowej (w szczególności dla rolnictwa), zmianę warunków ich funkcjonowania po zakończeniu okresu przejściowego (od 30 kwietnia 2007 r. brak możliwości wsparcia finansowego hodowli z Funduszu Postępu Biologicznego) oraz inne procesy ogólnogospodarcze np. globalizację rynku czy wzrost konkurencji firm zagranicznych, zaistniała potrzeba przeprowadzenia restrukturyzacji poszczególnych grup spółek nadzorowanych przez ANR. Agencja opracowała i przedstawiła Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi „Program restrukturyzacji spółek hodowli roślin ANR”, który został zatwierdzony w kwietniu 2009 r.

Pierwszy etap restrukturyzacji przeprowadzony w 2009 r. obejmował procesy łączenia czterech grup spółek:

1. Spółkę Hodowla Roślin Rolniczych „Nasiona Kobierzyc” przyłączono do spółki: Małopolska Hodowla Roślin – HBP.

2. Spółki Grupy Szelejewo: Hodowla Roślin Szelejewo, Stacja Hodowli Roślin Modzurów oraz „Piast” Hodowla Roślin Łagiewniki przyłączono do spółki: „DANKO” Hodowla Roślin.

3. Spółkę Hodowla Roślin w Szydłaku przyłączono do Pomorsko-Mazowieckiej Hodowli Ziemiaka w Strzeżeniu – w wyniku połączenia powstała spółka: Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemiaka.

4. Spółkę Hodowla Roślin Bronisze przyłączono do „PlantiCo” Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze Zielonki.

Główne przesłanki procesów łączeniowych (koncentracji kapitału) wynikają z efektów wzrostu skali produkcji, i wzrostu udziału w rynku, ograniczenia wzajemnej konkurencji, obniżenia kosztów hodowli, wzrostu skuteczności marketingowej oraz lepszego dostępu do wyników badań naukowych. Istotne jest, aby procesom łączeniowym towarzyszyły równocześnie zmiany dotychczasowego sposobu

wykorzystania posiadanych zasobów i ich dopasowanie do potrzeb nowej struktury produkcyjno-ekonomicznej przedsiębiorstwa.

W efekcie restrukturyzacja doprowadzić do dalszej koncentracji hodowli. W wyniku tego procesu z 15 spółek realizujących programy hodowli roślin pozostało 8.

Podstawowym celem działalności spółek strategicznych ANR jest prowadzenie hodowli twórczej i zachowawczej roślin uprawnych oraz właściwa realizacja programów hodowlanych.

W rozwoju nowoczesnego rolnictwa coraz większą rolę odgrywa

postęp biologiczny, który jest uważany za najważniejszy czynnik oddziałujący na wzrost efektywności ekonomicznej rolnictwa, zarówno z punktu widzenia ilości, jak i jakości produktów rolnych. Główną rolę w kreowaniu i upowszechnianiu w Polsce postępu biologicznego odgrywają spółki ANR, które dysponują cennym materiałem genetycznym roślin uprawnych. Stanowi on bazę tego postępu, który w postaci nowych odmian roślin jest dostępny dla krajowego rolnictwa.

Spółki te dostarczają na rynek nasiona odmian, które jako wytworzone w kraju, dostosowane są do naszych warunków glebowo-

klimatycznych i są konkurencyjne cenowo względem odmian zagranicznych.

W spółkach hodowli roślin rolniczych gromadzony jest najcenniejszy materiał genetyczny i tworzone są odmiany głównie: roślin zbożowych, strączkowych i motylkowych oraz traw, buraka cukrowego, buraka pastewnego i ziemniaka. Natomiast w spółkach hodowli roślin ogrodniczych gromadzony jest materiał genetyczny i tworzone są odmiany warzyw i roślin ozdobnych.

Hodowlą w spółkach rolniczych objętych jest 46 gatunków (taksonów) roślin, w tym hodowlą twórczą 25 gatunków. W spółkach ogrodniczych hodowla dotyczy 40 gatunków warzyw, w tym hodowla twórcza – 16 gatunków. W przypadku roślin ozdobnych prowadzona jest prawie wyłącznie hodowla zachowawcza.

Własnością spółek – w 2009 roku – były ogółem 324 odmiany roślin rolniczych oraz 377 odmian roślin warzywnych. W ubiegłym roku do Rejestru Odmian wpisano 16 nowych odmian

nach wpisanych do Rejestru Odmian wynosi 33% (rośliny rolnicze 25,8% i warzywne 41,7%). Według stanu na koniec 2009 roku, za granicą zarejestrowanych było 75 odmian roślin rolniczych w 24 krajach świata i 121 odmian roślin warzywnych w 5 krajach. Są to odmiany zarejestrowane w krajowych rejestrach odmian, których sprzedaż licencji lub nasion do tych krajów miała miejsce w ostatnich pięciu latach. Łącznie w spółkach ANR, w działach roślin zatrudnionych jest 358 pracowników, w tym 190 pracowników inżynieryjno-technicznych, z tego 113 z wyższym wykształceniem.

Spółki hodowli roślin rolniczych i ogrodniczych do końca 2007 roku realizowały programy hodowlane, które były zatwierdzane i częściowo dotowane przez MRiRW. Dotowano programy hodowlane tych gatunków roślin uprawnych, które mają znaczenie ze względu na reakcję ich odmian na warunki glebowo-klimatyczne, stan krajowej hodowli i jej możliwości konkurencyjne z firmami zagranicznymi oraz koszt importu nasion w przypadku zaprzestania hodowli krajowej. Dotacje z budżetu państwa pokrywały 50% kosztów hodowli. Obecnie ze względu na brak możliwości wsparcia finansowego hodowli z Funduszu Postępu Biologicznego oraz udzielenia pomocy finansowej przez ANR, głównymi źródłami finansowania hodowli w spółkach stały się opłaty hodowlane i licencyjne oraz opłaty od rozmnożeń własnych. Jednak polski rynek nasenny nie dostarcza wystarczających środków finansowych do pokrycia kosztów prowadzonej hodowli. Związane jest to ze znacznie niższym niż w krajach zachodnioeuropejskich poziomem upowszechnienia postępu biologicznego w polskiej praktyce rolniczej. Wynika to częściowo także z trudnej sytuacji ekonomicznej polskiego rolnictwa i będącej jej efektem małego zainteresowania producentów rolnych nabywaniem nośników postępu biologicznego. Wystarczy podać, że np. udział kwalifikowanych nasion w zasiewach zbóż wynosi zaledwie 10%, a ziemniaków około 8%. Niskie wykorzystanie kwalifikowanego materiału siewnego przez producentów rolnych oznacza niższe zbiory i gorszą jakość produkcji, a w rezultacie mniejsze przychody finansowe oraz mniejszą konkurencyjność polskiego rolnictwa na rynku wewnętrznym i międzynarodowym. To z kolei przesądza o niskiej efektywności ekonomicznej polskich firm hodowlano-nasiennych i ogranicza możliwości tworzenia i upowszechniania postępu biologicznego w polskim rolnictwie.

Spółki zajmujące się hodowlą odmian następujących gatunków lub grup gatunków roślin

Lp.	Nazwa spółki	Hodowane grupy gatunków
Rośliny rolnicze		
1.	HR DANKO Choryń	zboża, trawy, strączkowe, motylkowe
2.	MHR HBP Kraków	zboża, trawy, motylkowe, buraki pastewne, kukurydza pastewna i cukrowa
3.	KHBC Kutno	burak cukrowy
4.	PMHZ Strzeżenie	ziemniak
5.	PHR Tulce	zboża, trawy, strączkowe, motylkowe
Rośliny ogrodnicze		
1.	KHiNO POLAN Kraków	warzywa, rośliny ozdobne
2.	Spółnia HiNO Nochowo	warzywa
3.	PlantiCo Zielonki	warzywa, rośliny ozdobne

roślin rolniczych i 14 odmian roślin warzywnych. Obecnie w badaniach przedrejestracyjnych jest 119 odmian roślin rolniczych i 24 odmiany roślin warzywnych. **Spółki Agencji w dalszym ciągu odgrywają dominującą rolę w hodowli roślin w Polsce. Udział odmian spółek ANR wśród odmian roślin rolniczych pochodzących z krajowej hodowli, wpisanych do Rejestru Odmian wynosi 51,1%, zaś wśród odmian roślin warzywnych 58,9%. Udział odmian spółek ANR we wszystkich odmia-**

Nabór wniosków już trwa

Fot. Archiwum MRiRW

Przedsiębiorcy, „młodzi rolnicy”, a także rolnicy, którzy zamierzają zdywersyfikować źródło swoich dochodów i prowadzić działalność inną niż rolnicza, już mogą składać wnioski o unijne wsparcie do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Nabory wniosków o pomoc z następujących działań: „Ułatwienie startu młodym rolnikom”, „Zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej”, „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” oraz „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów” finansowanych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 już zostały rozpoczęte. Z inicjatywy rolników i środowisk z nimi związanych, działania te zostały zmodyfikowane i poprawione. Ułatwienia te spowodują, że otrzymanie unijnych pieniędzy będzie prostsze i bardziej skuteczne. Wprowadzone zmiany z pewnością wpłyną na zwiększone zainteresowanie rolników i przedsiębiorców korzystaniem z działań Programu, a to przełoży się w dłuższej perspektywie na wzrost konkurencyjności i dochodowości naszych gospodarstw rolnych i na poprawę jakości życia na wsi.

Korzystniejsze warunki uzyskania wsparcia obowiązują w naborze wniosków o przyznanie pomocy z działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” objętego PROW 2007–2013. W ramach tego działania, wsparcie wypłacane jest w formie jednorazowej premii. Działanie adresowane jest do rolników, którzy nie ukończyli jeszcze 40 lat i planują przejście gospodarstwa rolnego oraz prowadzenie działalności rolniczej na własny rachunek. Przede wszystkim w tym roku wysokość premii została podwyższona z 50 tys. zł do 75 tys. zł. Ponadto, na takie wsparcie będzie mógł także liczyć rolnik, który ma gospodarstwo o powierzchni użytków rolnych nie mniejszej niż średnia krajowa (dotyczy wnioskodawców z województw, w których średnia powierzchnia gruntów rolnych jest wyższa od średniej krajowej). Złagodzone zostały też zasady konieczności zwrotu części pomocy przez „młodego rolnika”. Według nowych warunków będzie on musiał oddać otrzymane wsparcie wyłącznie w przypadku nieprzedłożenia faktur i innych dokumentów księgowych potwierdzających wydatkowanie 70% kwoty premii w terminie 3 lat od dnia wypłaty pomocy. Do tej pory ze wsparcia dla „młodych rolników” z PROW 2007–2013 skorzystało ponad 6 tys. beneficjentów, a na premie ułatwiające młodym rolnikom start zawodowy ARiMR wydała blisko 279 mln zł. Po tegorocznym naborze takich rolników będzie znacznie więcej, bo podjąłem decyzję o podwojeniu wysokości limitu środków przeznaczonych na to działanie. Do rozdzielenia jest przeszło 780 milionów złotych. Ta bezzwrotna premia to spora zachęta dla aktywnych, przedsiębior-

czych młodych ludzi, którzy zamierzają budować swoją przyszłość na terenach wiejskich.

Od dnia 12 sierpnia br. trwa również nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania „Zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej”. W tym działaniu obowiązują podobne zasady jak w roku ubiegłym. Pomoc z działania skierowana jest do małych i średnich firm, a także takich podmiotów, które zatrudniają mniej niż 750 pracowników lub osiągają dochód nieprzekraczający 200 milionów euro rocznie. W pierwszej kolejności wnioski o wsparcie inwestycji, w okresie od 12 sierpnia do 8 września, mogą składać tylko grupy producentów rolnych, wstępnie uznane grupy, uznane organizacje producentów owoców i warzyw oraz utworzone przez te podmioty spółki osobowe, czy kapitałowe. Od 9 września ww. lista powiększona zostanie o firmy przetwórcze. Kwota dofinansowania udzielanego przedsiębiorcom i grupom producentów może wynieść od 100 tysięcy złotych do nawet 20 milionów złotych. Wsparcie wypłacane przez Agencję może pokryć od 25% do 50% poniesionych przez przedsiębiorcę tzw. kosztów kwalifikowalnych. Inwestycje, na które beneficjenci ubiegają się o wsparcie muszą być związane z wytwarzaniem żywności, jej przechowywaniem lub handlem hurtowym produktami rolnymi. Dofinansowanie można otrzymać np. na zakup maszyn lub urządzeń służących do przetwarzania produktów rolnych, a także ich magazynowania. Przedsiębiorcom z przetwórstwa rolnego, którzy zdążyli do tej pory zrealizować i rozliczyć inwestycje dofinansowywane z działania „Zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej”, wypłaciliśmy już blisko 370 mln zł, a łączna kwota udzielonego przez ARiMR wsparcia, wynikająca z podpisanych umów opiewa na około 1,2 miliarda zł. Dodam tylko, że całkowita wartość inwestycji zrealizowanych przez przedsiębiorców przekroczy 3 mld zł. Dzięki tej

pomocy nasze firmy działające m.in. w branży mięsnej, mleczarskiej i owocowo-warzywnej z powodzeniem mogą konkurować na rynku unijnym, a także zwiększać eksport swoich produktów do krajów pozaunijnych. Do wykorzystania w tegorocznym naborze jest około 977 milionów złotych, co oznacza kolejne inwestycje w tym sektorze.

Dzięki takim działaniom wzrasta efektywność produkcji rolniczej, unowocześniają się zakłady przetwórstwa, wzrasta efektywność pracy i poprawia się jakość życia na obszarach wiejskich. Nasza wieś staje się nowoczesnym, atrakcyjnym miejscem do zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej nie tylko dla młodych mieszkańców wsi ale i dla mieszkańców miasteczek i dużych miast. To potwierdzenie hasła, które w tym roku często będzie się jeszcze pojawiać, że „**Nowoczesna wieś, to korzyść dla miasta**”.

Również w danym roku, na unijne wsparcie mogą liczyć rolnicy, ich małżonkowie lub domownicy, którzy chcą rozpocząć lub rozwijać działalność poza rolniczą i w ten sposób uzyskiwać dodatkowe dochody dla swoich gospodarstw. Od dnia 24 sierpnia br. ruszył nabór wniosków o wsparcie w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”. Przysługuje ono tym rolnikom lub ich domownikom, którzy już prowadzą działalność nierolniczą oraz także tym wszystkim, którzy taką działalność chcą dopiero rozpocząć na obszarach wiejskich. Różnorodność działalności jest bardzo duża, bo jest to cała sfera usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa, a także dla ludności. Pieniądze z tego działania pozwalają np. na otwarcie sklepu, drogerii, zakładu fryzjerskiego, kawiarni, przedszkola czy agroturystyki na terenach wiejskich. Pomoc w formie refundacji może wynieść do 100 tys. zł i pokryć do 50% kosztów kwalifikowalnych poniesionych na realizację zaplanowanego przedsięwzięcia. Wsparcie uzyskane w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” już wpływa na pewną stabilizację rolniczych dochodów i na poprawę jakości życia na wsi. W skali całego kraju dla rolników, którzy chcą rozszerzyć zakres swojej działalności, podwojona została wysokość limitu środków we wszystkich województwach, z wyjątkiem województwa wielkopolskiego, w którym limit zostanie zwiększony do wysokości nie wykraczającej poza dostępną na to województwo alokację. Dzięki pomocy finansowej już zostało utworzonych kilka tysięcy nowych miejsc pracy. Najwięcej powstało ich w sektorze drobnych usług świadczonych w rzecz mieszkańców obszarów wiejskich, a także związanych z turystyką i wypoczynkiem.

Rolnicy, a także posiadacze lasów, potrzebujący pomocy i rady fachowca w usprawnie-

niu swojej pracy mogą od 16 sierpnia br. składać wnioski o wsparcie finansowe na korzystanie z usług doradczych w ramach działania „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów”. Warunkiem otrzymania dofinansowania kosztów usługi doradczej przez rolnika jest złożenie wniosku o pomoc w powiatowym biurze ARiMR oraz zawarcie pisemnej umowy o świadczenie takich usług z upoważnionym podmiotem doradczym. Ci, którzy skorzystają z pomocy doradczej w zakresie oceny spełniania przez ich gospodarstwo rolne wymogów Zasad Wzajemnej Zgodności mogą ubiegać się o zwrot 80% kwalifikowalnych kosztów usług. W tym roku katalog usług doradczych i możliwości ich dofinansowania został rozszerzony. I tak na możliwość przyznania pomocy na dodatkowe usługi doradcze związane z przygotowaniem biznesplanu mogą liczyć rolnicy korzystający z działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” i „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, ale także na refundację mogą liczyć ci rolnicy, którzy chcieliby otrzymać pomoc przy opracowaniu planu działalności rolnośrodowiskowej czy też ten plan zmienić. Taka profesjonalna pomoc doradczą specjalistów, którzy posiadają odpowiednie przeszkolenie i uprawnienia pozwala rolnikom na szybsze i skuteczniejsze dostosowanie swoich gospodarstw do wymogów Zasad Wzajemnej Zgodności, a także zwiększaniu konkurencyjności i dochodowości gospodarstw rolnych i leśnych.

Pieniądze, które zostaną zainwestowane na terenach wiejskich pozwolą na znaczące przyspieszenie modernizacji gospodarstw rolnych, jak również na poprawę całego sektora przemysłu żywnościowego w kraju. Wieś w ciągu ostatnich kilku lat zmieniła się pod względem jakościowym, trendy negatywne ulegają odwróceniu. Obszary wiejskie bardzo szybko się rozwijają, a proces ten z pewnością będzie zachodził jeszcze szybciej dzięki zmianom, ułatwieniom, które wprowadziliśmy już do Programu. To unijne środki, ale też zdeterminowani na zmianę i poprawę swego bytu rolnicy wpływają na ten nowy, nowoczesny wizerunek naszej wsi. Rolnicy, którzy w gospodarowaniu widzą swoją przyszłość – mają duże możliwości dalszego rozwoju, a ci, którzy sobie jednak nie radzą mają szansę na zmianę dotychczasowej działalności. Zarówno jedni, jak i drudzy muszą jednak zrobić pierwszy krok – wybrać się do oddziału regionalnego lub biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa lub zajrzeć na stronę internetową www.arimr.gov.pl, by poszukać dla siebie odpowiedniej oferty.

Marek Sawicki
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013
– Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Agencja Rynku Rolnego

Ustanowiona w 1990 r. – w celu prowadzenia polityki interwencyjnej na polskim rynku rolnym – Agencja Rynku Rolnego początkowo zajmowała się interwencyjnym skupem produktów rolnych oraz artykułów spożywczych, sprzedażą interwencyjną, gromadziła rezerwy produktów rolnych oraz ich przetworów, a także udzielała przedsiębiorcom poręczeń dla kredytów zaciąganych na skup płodów rolnych.

W miarę rozwoju Agencji działania interwencyjne były doskonalone, a ich skuteczność zwiększana. Stopniowo poszerzano też zakres stosowanych instrumentów oddziaływania na wewnętrzny rynek rolny. Oprócz doraźnego skupu i sprzedaży produktów rolnych, wprowadzono dopłaty do przechowywania produktów, eksportu oraz pozwolenia na przywóz do Polski i wywóz z kraju artykułów rolno-spożywczych.

ARR została wyznaczona w 2001 r. do pełnienia funkcji agencji płatniczej, po akcesji Polski do Unii Europejskiej. Wymagało to wewnętrznej reorganizacji jej struktur oraz dostosowania metod funkcjonowania do wymogów akredytacyjnych. W konsekwencji rozszerzano również zakres działań interwencyjnych oraz korygowano istniejące rozwiązania, dostosowując je do obowiązujących we Wspólnocie.

W kwietniu 2004 r. Agencja Rynku Rolnego uzyskała bezwarunkową akredytację i status agencji płatniczej UE, której funkcję skutecznie pełni do dziś. Dzięki akredytacji potwierdzającej wypełnienie przez ARR wymogów stawianych przez Komisję Europejską unijnym agencjom płatniczym, 1 maja 2004 r., z dniem wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, Agencja mogła rozpocząć wypłatę środków finansowych z tytułu realizacji mechanizmów objętych Wspólną Polityką Rolną (WPR).

Obecnie w ramach ustawowych kompetencji Agencja Rynku Rolnego:

- Wypłaca środki finansowe uczestnikom poszczególnych mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej i programów krajowych administrowanych przez ARR.
- Wydaje indywidualne rozstrzygnięcia skierowane do beneficjentów tych mechanizmów.

- Administruje środkami finansowymi pochodzącymi z funduszy UE, budżetu państwa oraz Funduszy Promocji produktów rolno-spożywczych.
- Przekazuje Komisji Europejskiej informacje dotyczące realizowanych mechanizmów WPR.
- Informuje uczestników mechanizmów o decyzjach podjętych na szczeblu Wspólnoty, dotyczących administrowanych przez ARR instrumentów wsparcia w ramach WPR oraz o warunkach udziału w poszczególnych mechanizmach.
- Gromadzi, analizuje, przetwarza i udostępnia informacje dotyczące rynków produktów rolnych i żywnościowych w Polsce i zagranicą oraz przygotowuje prognozy dotyczące tych rynków.
- Uczestniczy w procesie decyzyjnym UE w zakresie realizowanych zadań.

Agencja Rynku Rolnego swoją działalnością w zakresie wsparcia rynku rolno-spożywczego obejmuje ponad 20 grup towarowych, administrując ponad 50 instrumentami i mechanizmami wsparcia. W ramach zadań ustawowych realizuje ponadto działania związane z promocją i informacją dotyczącą produktów rolno-spożywczych, prowadzi szeroko zakrojone analizy rynkowe i wspomaga polskich przedsiębiorców w dotarciu z ich produktami na rynki krajów trzecich.

- Prowadzi kontrole potwierdzające spełnienie przez przedsiębiorców warunków uczestnictwa w mechanizmach, w tym prawa do otrzymania środków finansowych bądź prawa do produkcji określonych produktów, na potrzeby administrowanych mechanizmów, a także na potrzeby innych instytucji sektora rolno-spożywczego.

ARR spełnia wymagania normy Systemu Zarządzania Jakością PN-EN ISO 9001:2009, na co dowodu dostarczył audyt certyfikujący przeprowadzony przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A. W 2009 roku Agencja otrzymała Certyfikat Systemu Zarządzania Jakością w zakresie administrowania mechanizmami WPR UE, mechanizmami krajowymi oraz Funduszami Promocji.

www.arr.gov.pl

Telefoniczny Punkt Informacyjny ARR

22 661 72 72

INSTYTUT ZOOTECHNIKI PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Adres siedziby:
ul. Sarego 2
31-047 Kraków
tel.: (0-12) 422 88 52
fax: (0-12) 422 80 65

Adres korespondencyjny:
ul. Krakowska 1
32-083 Balice
tel. 12-3572500 - Centrala
tel. 12-3572700, 12-3572800 - Sekretariat
fax 12-2856733
e-mail: izooinfo@izoo.krakow.pl
http://www.izoo.krakow.pl

Ochrona Zasobów Genetycznych Zwierząt

Zagadnienie ochrony ras ginących i rzadkich odgrywa coraz większą rolę w polityce rolnej Unii Europejskiej oraz działalności FAO. Wymóg ochrony i zrównoważonego użytkowania całego krajowego dziedzictwa przyrodniczego wynika bezpośrednio z podpisanej przez Polskę w 1992 roku Konwencji o różnorodności biologicznej. W postępującej intensyfikacji produkcji zwierzęcej rośnie liczba starych, rodzimych i lokalnych ras zagrożonych wyginięciem. Światowa Baza danych FAO zawiera informacje o 7616 rasach zwierząt gospodarskich, w tym 6536 rasach lokalnych i 1080 rasach transgranicznych, przy czym 523 to rasy transgraniczne regionalne, a 557 transgraniczne międzynarodowe. Około 20% tych ras jest zagrożonych wyginięciem. Duży niepokój budzi utrata w ciągu ostatnich 6 lat aż 62 ras zwierząt, oznaczająca zanikanie prawie jednej rasy każdego miesiąca.

W Polsce rozdrobnienie gospodarstw, różnorodność ukształtowania powierzchni oraz warunków glebowych i klimatycznych, a także utrzymanie się tradycyjnych gospodarstw rodzinnych, umożliwiło przetrwanie starych ras zwierząt gospodarskich. Zwierzęta te posiadają większe niż wysokowydajne mieszańce towarowe predyspozycje do ekstensywnych systemów chowu w małych stadach, w tym szczególnie w gospodarstwach ekologicznych.

Polska jest też jednym z prekursorów ochrony gatunkowej zwierząt, gdyż już w latach dwudziestych ubiegłego wieku zapoczątkowała program restytucji żubrów. Nieco później prof. T. Vetulani rozpoczął program hodowli zachowawczej konika polskiego oparty na unikalnym systemie hodowli w rezerwacie leśnym.

Na polu ochrony rodzimych ras zwierząt ogromną rolę odegrały i odgrywają ośrodki naukowe i akademickie, które były inicjatorami ochrony i restytucji ginących populacji, a często lokując te stada w zakładach doświadczalnych dofinansowywały ich utrzymanie z działalności naukowej i dydaktycznej.

Instytut Zootechniki od wielu lat zajmuje się ochroną starych rodzimych/lokalnych ras i odmian zwierząt, ratując je często przed zagładą. Od 1999 roku Instytut podjął intensywne prace nad opracowaniem programów ochrony dla poszczególnych gatunków zwierząt. Na wniosek ministra rolnictwa w 2002 roku opracowano Raport krajowy o stanie zasobów genetycznych zwierząt, który został przekazany do FAO, stanowiąc tym samym cenny wkład Polski do przygotowania Pierwszego Raportu o Stanie Zasobów Genetycznych Zwierząt w Świecie. Instytut jako krajowy koordynator ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich prowadzi także stałą współpracę z zagranicznymi organizacjami zajmującymi się ochroną bioróżnorodności w rolnictwie (FAO, EEAP). Na bieżąco aktualizujemy europejską bazę danych EFABIS dotyczącą ras zachowawczych.

Instytut aktywnie włącza się w działania zmierzające do restytucji ras, które są rozproszone po kraju, często bez potwierdzonych rodowodów lub z dużym dolewem krwi ras wysokowydajnych. Na podstawie porównań do wzorców rasowych, analizy wyników badań DNA, wybierane są zwierzęta i opracowywane programy ich restytucji i ochrony. Większość ras zachowawczych objętych w Polsce programem ochrony zasobów genetycznych zostało wpisane przez FAO do światowych zasobów genetycznych podlegających ochronie (World Watch List, FAO 2002).

Działając zgodnie z przesłaniem Konwencji o Różnorodności Biologicznej Polska w 1996 r. oficjalnie włączyła się do realizacji Światowej Strategii Zachowania Zasobów Genetycznych Zwierząt podjętej przez FAO. Minister rolnictwa powołał Krajowy Ośrodek Koordynacyjny ds. Zachowania Zasobów Genetycznych Zwierząt Gospodarskich, który początkowo działał w ramach Centralnej Stacji Hodowli Zwierząt, a od 2002 roku w ramach Instytutu Zootechniki. W 1999 roku, opierając się na pracach Grup Roboczych powołanych dla poszczególnych

gatunków zwierząt, podjęto prace nad Krajowym Programem Ochrony Zasobów Genetycznych Zwierząt. Na tej podstawie Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zatwierdził w 2000 roku 32 programy ochrony zasobów genetycznych, które obejmowały 75 ras, odmian i rodów zwierząt gospodarskich, w tym ryb. Pakiet tych programów ochrony, w razie potrzeby nowelizowany i poszerzony o następne populacje zwierząt gospodarskich, realizowany jest głównie metodą *in situ*.

Małe populacje zwierząt o zróżnicowanej strukturze genetycznej stanowią rezerwar bezcennych genów. Aktualnie trwają badania nad poszukiwaniem cennych genów oraz specyficznych cech jakości produktów uzyskanych z tych unikalnych zwierząt w celu wykorzystania ich w pracach hodowlanych oraz w produkcji produktów niszowych, np. regionalnych, ale efekty tych badań będą znane za kilka lat. Prowadzone są badania nad opracowaniem optymalnych metod utrzymania ras zachowawczych, a szczególnie możliwości ich powrotu w regiony wytworzenia.

Populacje rodzime cechuje niższa produktywność i wynikająca z tego niższa opłacalność chowu w stosunku do ras użytkowanych w intensywnej produkcji towarowej. Realizacja programów ochrony wymaga więc zapewnienia stałego budżetowego dofinansowania na poziomie pozwalającym na utrzymanie i rozwój populacji *in situ* oraz gromadzenie materiału biologicznego *ex situ* zgodnie z określonymi założeniami. Poziom wsparcia dla populacji objętych ochroną powinien wynikać z oszacowania utraconych korzyści w porównaniu do wysoko wydajnych zwierząt danego gatunku. Opracowane przez Instytut Zootechniki i zatwierdzone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podstawowe założenia do programów rolnośrodowiskowych PROW na lata 2004–2006 oraz 2007–2013 w zakresie pakietów dotyczących zachowania zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie, stworzyły podstawy do zachowania

genetycznej różnorodności zwierząt gospodarskich w Polsce, przy wykorzystaniu w tym celu unijnego wsparcia finansowego.

Od 2005 roku utrzymywanie populacji objętych ochroną zasobów genetycznych zwierząt jest wspomagane z dwóch źródeł finansowania, skierowanych bezpośrednio do hodowców. Konie, bydło i owce, a od 2008 roku także trzoda chlewna, objęte są płatnościami rolnośrodowiskowymi w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, a więc w dużej części ze środków unijnych. Pozostałe populacje zwierząt, objęte programem ochrony, korzystają nadal z pomocy krajowej.

W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 w pakiecie „Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie” przewidziano dopłaty w wysokości: 1140 zł do krowy, 1500 zł do kaczki, 320 zł do owcy maciorki oraz 570 zł do lochy.

Instytut Zootechniki PIB publikuje i upowszechnia wśród hodowców wiele ciekawych materiałów informacyjnych dotyczących ras zachowawczych, a także wymogów objęcia stad programem ochrony. Organizujemy wystawy zwierząt, na których hodowcy mają możliwość wymiany poglądów oraz weryfikacji swojej pracy hodowlanej, a przede wszystkim przedstawienia zwierząt będących owocem ich często wieloletniej pracy. Uczestnicy wystawy mają niepowtarzalną okazję zobaczyć wiele ras zwierząt, znanych często tylko ze starych fotografii.

W związku z powyższym Instytut Zootechniki Państwowy Instytut Badawczy organizuje od 2009 roku, pod koniec sierpnia, Regionalną Wystawę Ras Rodzimych w Rudawce Rymanowskiej (woj. podkarpackie) oraz od 2002 roku z początkiem października Wystawę Ras Rodzimych w ramach Krajowej Wystawy Zwierząt Hodowlanych w Poznaniu.

Prof. dr hab. Jędrzej Krupiński
Dyrektor Instytutu Zootechniki
Państwowego Instytutu Badawczego

Szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych ras zwierząt gospodarskich można uzyskać od pracowników naukowych Działu Ochrony Zasobów Genetycznych Zwierząt Instytutu Zootechniki PIB

<p>Bydło dr inż. Anna Majewska telefon: 0 666 081 207 e-mail: amajewsk@izoo.krakow.pl</p> <p>dr inż. Ewa Sosin-Bzducha telefon: 0 666 081 297 e-mail: sosine@izoo.krakow.pl</p>	<p>Konie dr inż. Iwona Wrona-Tomczyk tel. 0 666 081 209 e-mail: iwrona@izoo.krakow.pl</p> <p>dr inż. Grażyna Polak ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa tel./fax (022) 623 10 56 e-mail: grazyna.polak@minrol.gov.pl</p>	<p>Owce, Kozy dr inż. Jacek Sikora telefon: 0 666 081 349 e-mail: jsikora@izoo.krakow.pl</p> <p>Kury nieśne dr inż. Jolanta Calik tel. 0 666 081 196 e-mail: jcalik@izoo.krakow.pl</p>	<p>Zwierzęta futerkowe doc. dr hab. Paweł Bielański telefon: 0 666 081 339 e-mail: pbielans@izoo.krakow.pl</p> <p>Trzoda chlewna dr inż. Magdalena Szyndler-Nędza telefon: 0 666 081 142 e-mail: mszyndle@izoo.krakow.pl</p>	<p>Pszczoły śródkowieuropejskie dla 4 linii dr inż. Grażyna Polak tel.: (0-22) 623-10-56 e-mail: grazyna.polak@minrol.gov.pl</p> <p>Drób – gęsi i kaczki prof. dr hab. Juliusz Książkiewicz tel. (012) 2588114 e-mail: jksiazkiewicz@izoo.krakow.pl</p>	<p>Ryby doc. dr hab. Maciej Ligaszewski tel. (012) 2588281 e-mail: mligasz@izoo.krakow.pl</p> <p>Sprawy ogólne dot. koordynacji mgr inż. Agnieszka Chelmińska tel. 0 666 081 268 e-mail: aszempli@izoo.krakow.pl</p>
--	--	--	--	---	--

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

Materiał opracowany przez Instytut Zootechniki Państwowy Instytut Badawczy
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Mikroorganizmy wsparły powodzian

Hektary zalanych pól, domy mieszkalne i budynki gospodarskie pod wodą – taki krajobraz przedstawiało w tym roku niestety wyjątkowo wiele wsi. Większość poszkodowanych rolników nie myśli jednak o porzuceniu swoich gospodarstw. Tym chętniej przyjmują wszelką pomoc, dzięki której będą je w stanie przywrócić do użytkowania.

50 tys. oddam w dobre ręce...

Z inicjatywy członków Stowarzyszenia Ekosystem-Dziedzictwo Natury i Stowarzyszenia na Rzecz Ochrony Środowiska EMEKO, firma Probiotics Polska postanowiła utworzyć z własnych zasobów bank ProBio Emów do nieodpłatnego przekazania powodzianom 50 tys. litrów preparatu – specjalnej kompozycji pożytecznych mikroorganizmów, które świetnie sprawdzają się zarówno przy rekultywacji gruntów rolnych, jak i walce ze szkodliwymi efektami zalań w budynkach i wielu innych. 20 września, po kilkunastu tygodniach od przekazania preparatów, udaliśmy się do Solca, aby na własne oczy przekonać się, czy pożyteczne mikroorganizmy spełniły pokładane w nich nadzieje.

– **Andrzej Czajkowski**, wójt gminy Solec nad Wisłą, jako jedyny sam zwrócił się do nas z propozycją zastosowania mikroorganizmów na terenach, które zostały zalane. Ponieważ już wcześniej zdecydowaliśmy się przekazać preparaty na obszary popowodziowe, tym chętniej oddaliśmy je w ręce osób, które same wykazały chęć ich zastosowania – podkreślił w naszej rozmowie **Stanisław Kolbusz** – prezes Stowarzyszenia Ekosystem-Dziedzictwo Natury.

– Sukces ma zawsze wielu ojców – dodał Andrzej Czajkowski. – Prawdą jest, że zaraz po powodzi, wspólnie z innymi pracownikami gminy, zacząłem szukać każdej możliwej pomocy dla naszych mieszkańców. Dla rolnika ziemia to jedna z najcenniejszych rzeczy, jakie posiada, więc o niej myśleliśmy w pierwszej kolejności oraz o tych, którym zalało domostwa. I tu z podpowiedzią przyszedł nam **Jan Bańcerowski** – rolnik – przewodniczący Rady Powiatu Mazowieckiej Izby Rolniczej w Lipsku, który od kilku lat stosuje ProBio Emy w swoim gospodarstwie, i który wiedział o akcji Stowarzyszenia. Oferta wydała mi się szczególnie interesująca – otrzymaliśmy za darmo (co w takiej chwili nie jest bez znaczenia) środki, które mogliśmy zastosować zarówno na polach, w sadach, jak i w budynkach. Ponieważ sołtysi również odnieśli się do pomysłu pozytywnie, skontaktowaliśmy się z przedstawicielami Stowarzyszenia, zorganizowaliśmy transport i wkrótce pierwsi rolnicy mogli zacząć przywracać życie glebie i zabezpieczać domostwa.

Do gminy Solec trafiły preparaty na 300 ha gruntów i 60 zalanych domostw – w sumie 12 tys. litrów. W podjęciu decyzji o sprowadzeniu na teren gminy nie stosowanych jeszcze powszechnie preparatów pomógł miejscowym władzom fakt, że Jan Bańcerowski sprawdził skuteczność działania mikroorganizmów we własnym gospodarstwie, ale też ich własna zaradność i troska o mieszkańców.

Ziemia odżyła, potrzebne ziarno

Gmina rozdysponowała już większość preparatów. Zachowano jedynie część dla gospodarstw, gdzie stan pól uniemożliwia jeszcze rozpoczęcie prac. Spośród rolników, którzy zastosowali mikroorganizmy, nie zdarzyły się, jak dotąd, reklamacje.

– Efekt tej akcji na pewno jest widoczny – stwierdza z przekonaniem **Wiesław Szymczyk** – przewodniczący Rady Gminy Solec nad Wisłą, który sam wpuścił mikroorganizmy na 18 ha zniszczonych upraw. – Pierwszą zauważalną korzyścią była likwidacja nieprzyjemnej woni, charakterystycznej dla terenów zalanych. Na polach, na których zastosowano mikroorganizmy, już po kilku dniach ziemia odzyskiwała swój właściwy zapach. Tam, gdzie udało się zdążyć z siewem np. warzyw, widać też, że na plantacjach nie pojawiają się pleśnie i choroby grzybowe. Nadszpiewanie dobry był również rozkład resztek upraw na zniszczonych polach – szczególnie w przypadku zbóż. Dzisiaj poważnie planuję wprowadzenie tych preparatów na stałe do swojego gospodarstwa, choć nie ukrywam, że wymaga to z mojej strony pogłębienia wiedzy nad

Na pola powróciły dżdżownice

Po dawce informacji, jakie uzyskaliśmy w gminie, postanowiliśmy osobiście sprawdzić, w jakiej kondycji są pola, na których już zastosowano kompozycje pożytecznych mikroorganizmów. Przystanęliśmy m.in. przy zagonach z młodymi kalafiorami. Równomierna zieleń roślin, bez widocznych oznak chorób grzybowych, dobrze wroży tegorocznym plonom. Nieopodal, na dorodnej plantacji ogórków, spotkaliśmy jej właścicielkę. Choć, zagadnięta o zastosowanie ProBio Emów, szczerze przyznała, że spotkała się z tego typu preparatami po raz pierwszy, ale chętnie podzieliła się swoimi spostrzeżeniami.

– Zastosowaliśmy preparat na polach pod uprawy ogórków i ziemniaków, w sumie

którzy nie zastosowali preparatu, u większości niewiele weszło.

Stosowanie mikroorganizmów wiąże się z sukcesywnym ograniczaniem stosowania nawozów mineralnych i środków ochrony roślin, co warto brać pod uwagę przy kalkulacji kosztów stosowania ProBio Emów.

Nie tylko uprawy polowe

W gminie Solec sporo jest sadów. Mijaliśmy takie, które wyglądały jak po przejściu szarańczy, ale tam, gdzie zastosowano mikroorganizmy, na drzewach nie brakowało dorodnych owoców. Zdarzało się, że w dolnej części koron dopiero odbijały nowe liście, pędy, lecz górne normalnie owocowały. Na wprowadzenie mikroorganizmów w sadach zdecydował się m.in. **Sławomir Kalinowski** z Woli Pawłowskiej.

– Preparaty zastosowałem na 11 ha, w tym 3 ha sadu – wspomina gospodarz. – Pierwsza rzecz, jaką zauważyłem, to zmiana, kilka dni po zastosowaniu, charakterystycznego odoru zgnilizny. Na polach widać, że poprawiła się struktura gleby – jest lżejsza i narzędzia łatwiej w nią wchodzi. Trudno mi jednoznacznie ocenić, na ile ich zastosowanie pomogło sadom, bo jest jeszcze za wcześnie. Jednak już widać, że nawet na gałęziach, które zostały zalane, zaczynają pojawiać się młode przyrosty.

Rodzina Mazurów z Woli Pawłowskiej znalazła się w gronie tych, którym powódź zalała budynki mieszkalne i gospodarskie. Okazało się, że i tu mogą być przydatne kompozycje pożytecznych mikroorganizmów.

– Zdecydowaliśmy się także na zastosowanie preparatów do dezynfekcji posadzek oraz ścian i sufitów w zalanych suterrenach – opowiadał **Paweł Mazur**. – W tej chwili w tych pomieszczeniach nie widać grzybów, czy pleśni, a na przykład nad schodami, gdzie nie przyskaliśmy, a woda też doszła, widać czarną pleśń.

Swoistym podsumowaniem tego, co zobaczyliśmy w Solcu, były słowa **Tadeusza Dylewskiego** – właściciela Mazowieckiego Regionalnego Centrum Mikroorganizmów, który stwierdził: – Jeszcze przed kilkunastu laty, jak wyszło się w pole w czasie orki, wszędzie unosił się charakterystyczny, piękny zapach ziemi, a za pługiem leciały ptaki. Masowe, często bezrozumne stosowanie środków chemicznych zabiło ten zapach, ale nie on sam jest najistotniejszy, lecz to, o czym świadczy jego brak – że chemią pozbawiamy ziemię jej najlepszych, najbardziej naturalnych właściwości, a przede wszystkim próchnicy, od której zależy siła rodna gleby. To nie mocznik, wapno i fuzariozy, lecz mikroorganizmy są prawowitymi mieszkańcami gleby. Dzięki mikroorganizmowi w ziemi ponownie pojawiają się dżdżownice, wraz z nimi za pługiem pojawiają się ptaki, a my z przyjemnością wciągniemy w płuca zapach prawdziwej ziemi – takiej, na której wyhodujemy zdrową żywność...

Tekst i fot. Mira Dziągiewska

Paweł Mazur i jego dziadek
dlugo jeszcze nie zapomną tej powodzi

ich stosowaniem. Największym problemem był natomiast fakt, że na część pól nie można było długo wjechać ze względu na stojącą wodę, a opryski z powietrza ze względu na koszty nie były niestety możliwe. Pozytywne działanie widać było również w budynkach – zniknął przykry zapach, na szybciej wysychających murach nie widać było pleśni. O sukcesie akcji i przydatności preparatów najlepiej świadczy fakt, że jak do tej pory nie mieliśmy ani jednego sygnału o niezadowoleniu ze strony osób, które zdecydowały się na zastosowanie mikroorganizmów. Prawdą jest natomiast, że dla wielu była to całkowita nowość i niektórzy podchodzili do nich dość ostrożnie.

Stowarzyszenia nie ograniczyły się tylko do przekazania preparatu. Rolnicy otrzymali również szczegółowe informacje na temat właściwości i zasad stosowania mikroorganizmów, dzięki którym pola mogą wrócić do życia. Teraz część rolników czeka również na nasiona roślin poplonowych, które zostały im obiecane przez kilka firm i gmin. Niestety, te dostawy, jak dotąd są bardzo małe, a niewielu zalanych rolników dysponuje środkami na dodatkowe zakupy. Tymczasem większość gruntów, na których zastosowano ProBio Emy, jest już gotowa pod zasiewy.

90 litrów – zaczęła swoje wyjaśnienia **Elżbieta Krasieńska** z Woli Pawłowskiej. – A efekty myślę, że najlepiej sami zobaczycie państwo na polach – dodała wskazując zielone zagony. – Plony są lepsze, niż można się było spodziewać, choć na pola weszliśmy dużo później niż zwykle. Zastosowaliśmy o ok. 50 proc. mniej środków ochrony roślin, a mimo to rośliny są zdrowe, nie atakują ich żadne choroby, których się po powodzi obawialiśmy. Natomiast mamy więcej zawiązanych ogórków w porównaniu z poprzednimi sezonami i są one bardziej proste, a takich oczekują klienci i za takie otrzymujemy najlepszą cenę. Mamy także znacznie mniej opadniętych kwiatów i mniej odpadów. Trudno mi natomiast ocenić kondycję samej gleby, bo nie robiliśmy specjalistycznych badań, ale widać, że jest lżejsza – jakby lepiej napowietrzona i pojawiły się w niej żywe dżdżownice – i to jest dobry znak, bo one potrzebują zdrowej ziemi. Myślę, że warto pomyśleć o stosowaniu tych środków w kolejnych latach. Potrzebowalabym jednak więcej informacji zarówno o sposobach stosowania, a nawet cenach. Dla nas to całkowita nowość, ale zapewne warta uwagi. Zwłaszcza że u tych rolników,

Promujemy stosowanie pożytecznych mikroorganizmów
Organizujemy bezpłatne szkolenia dla rolników
Służymy rolnikom bezpłatnym doradztwem
Dowozimy pożyteczne mikroorganizmy wprost do gospodarstwa

Przy pomocy ProBio-technologii mikrobiologicznej popularyzujemy i realizujemy przesłanie:

„Zdrowa Ziemia i jej Mieszkańcy”

Stowarzyszenie EkosystEM – Dziedzictwo Natury

Każdy baczny obserwator widzi, że im większy rozwój gospodarczy, w tym rolnictwa przemysłowego, tym więcej gatunków roślin oraz zwierząt bezpowrotnie ginie, tym więcej zanieczyszczeń i tym gorszy stan kondycji przychodzących na świat młodych pokoleń. Podporządkowywanie przyrody pragnieniom człowieka i jego egoistycznym potrzebom w wielu kręgach osób uważane jest za znak wyróżniający społeczeństwa przodujące, za rękomię wzrostu gospodarczego i warunek dobrobytu ludzkości.

Bioróżnorodność królestwa roślin i zwierząt załamuje się i uwstecznia w stopniu wprost proporcjonalnym do tak rozumianej i realizowanej idei wzrostu gospodarczego. Oba te procesy są wzajemnie ze sobą powiązane. Coraz powszechniejsza troska o trwanie i zachowanie dla przyszłych pokoleń naszej planety jest świadectwem prawdziwej rewolucji mentalnej. Dokonująca się w ostatnich pokoleniach metamorfoza kulturowa, naukowa i społeczna, zrywa z długotrwałą obojętnością czy wręcz ignorowaniem natury. Stąd pomysł na powołanie **Stowarzyszenia EkosystEM – Dziedzictwo Natury**, które promuje pozytywne modele i wzorce kultury idei życia na naszej planecie pod przesłaniem: **„Zdrowa Ziemia i jej mieszkańcy”**.

Celem działań Stowarzyszenia jest:

Promocja, popularyzacja i wdrażanie do powszechnego użytku naturalnych technologii przywracających oraz utrwalających ład i harmonię otaczającego nas środowiska.

Wskazywanie ogarniających w całość szczegóły uwarunkowań życia, które uzmysławiają, że przyszłość naszej cywilizacji zależy od partnerskiego zachowywania się człowieka względem wszystkich form życia a nie od stopnia podporządkowania przyrody. Przyroda funkcjonuje w oparciu o prawa natury ustanowione nie przez człowieka, działające samoistnie i tworzące nieustanną grę przeciwieństw strzegących i odnawiających życie na Ziemi.

Strategicznym celem naszej działalności jest wdrożenie do powszechnego użytku **naturalnych ProBio-technologii** w następujących obszarach życia i gospodarki:

Rolnictwo, ogrodnictwo, leśnictwo

● uprawa roślin w zgodzie z ideą próchnicznej szkoły odżywiania gleby wspierająca dobrostan środowiska;

● chów zwierząt zapewniający naturalny ich dobrostan.

Przemysł kosmetyczny:

● innowacje w technologii wytwarzania kosmetyków i środków czystości: przyjazne ludziom i przyrodzie, z ograniczonymi suplementami łatwo biodegradowalnymi.

Przemysł rolno-spożywczy:

● przechowanie, przetwórstwo zagonoszczenie odpadów, higienizacja mikrobiologiczna w miejsce chemicznej.

Budownictwo:

● naturalne wyroby bioceramiczne stosowane w procesach konstrukcji, prac wykończeniowych i eksploatacji, poprawiające warunki zdrowej egzystencji w ekologicznych domach.

Gospodarka wodna:

● oczyszczanie zbiorników stałych, cieków i oczek wodnych, rewitalizacja wód gruntowych.

Gospodarka komunalna:

● eliminacja uciążliwości odorów i patogennych bioaerozoli w gospodarce ściekowej,

osadowej i na kompostowniach oraz składowiskach odpadów.

● rewitalizacja terenów zieleni miejskiej, placów zabaw, wypieranie pleśni.

Gospodarstwo domowe:

● oczyszczalnie przydomowe, utrzymanie czystości i higieny mieszkań, dośrostan: zwierząt domowych oraz roślin doniczkowych i balkonowych, parków i ogrodów, ogródków przydomowych, warzywniaków oraz rodzinnych ogrodów działkowych.

Medycyna holistyczna:

● profilaktyka zdrowotna poprzez eliminację przyczyn chorób organizmu ludzkiego i zwierząt, wspieranie homeostazy (system automatycznej kontroli równowagi wewnętrznej organizmu) poprzez oferowanie probiotycznych suplementów diety.

Ochrona środowiska:

● pogotowie ekologiczne służące likwidacji zagrożeń powstających: po powodziach i podtopieniach, po pożarach (pogorzelska), awariach sieci kanalizacyjnych i niewłaściwie użytkowanych zsyphach śmieci, placach zabaw, piaskownic zainfekowanych odchodami zwierząt domowych itp.

Mocnymi filarami ruchu społeczno gospodarczego **Zdrowa Ziemia** i jednocześnie członkami Stowarzyszenia są:

ProBiotics Polska wyłączny w Polsce przedstawiciel SCD Probiotics LLC Kansas City i wytwórca naturalnych probiotycznych wyrobów popularnie zwanych ProBioemami składających się na ProBiotechnologię.

KWADRANT-EkosystEM podmiot, który jest właścicielem metody sterowania procesami mikrobiologicznymi o tej samej nazwie opartej na kompozycjach pożytecznych mikroorganizmów. Skutecznie stosowana w eliminowaniu emisji odorów i patogennych bioaerozoli w gospodarce ściekowej i osadowej na kompostowniach oraz składowiskach odpadów.

BIO- WORLD sp. z o. o. uposażona przez **ProBiotics Polska** w wyłączność do rozprowadzania wyrobów i usług na rynku polskim wytwarzanych przez nią oraz przez sublicencjonowane Regionalne Centra Mikroorganizmów (RCM).

Regionalne Centra Mikroorganizmów jest to nowa wartość na mapie nietypowych punktów handlowo-doradczych. Są to miejsca, gdzie poza możliwością zaopatrzenia się w wyroby probiotechnologiczne odbywają się spotkania i konsultacje, porady, szkolenia oraz praktyczne przyuczanie stosowania kompozycji pożytecznych mikroorganizmów.

Licencjonowani Doradcy z których wyłonieni są szefowie **RCM** wykonują pracę u podstaw poszukując osób dobrej woli chcących się dzielić swoimi osiągnięciami w ramach programu EmWici.

Wszędzie, gdzie napotkacie Państwo wymienione podmioty i osoby je reprezentujące, możecie być pewni, że jest to nitka wici czegoś dobrego i przyszłościowego. Spotkania szerzące wiedzę na temat stosowania pożytecznych mikroorganizmów odbywają się w wielu miejscach w Polsce.

Zachęcamy również do organizowania takich spotkań przez społeczności lokalne, z przyjemnością na nie przyjedziemy **BEZPŁATNIE**. Uznajemy bowiem za uniwersalną i ponadczasową wartość myśl sformułowaną przez żyjącego w latach 1786-1866 wodza plemion Suquamish i Duwamish z okolic Seattle:

**Ziemia nie należy do człowieka, człowiek należy do Ziemi.
Cokolwiek przydarzy się Ziemi – przydarzy się człowiekowi.
Człowiek nie utkał pajęczyny życia, jest nitką w tej pajęczynie:
niszcząc pajęczynę życia – niszczy samego siebie.**

**Do wspólnej realizacji naszego przesłania:
„ZDROWA ZIEMIA I JEJ MIESZKAŃCY”
serdecznie zaprasza**

**STANISŁAW KOLBUSZ
Prezes Stowarzyszenia EkosystEM - Dziedzictwo Natury
www.dziedzictwonatury.pl**

Probiotyki w odchowie cieląt

ProBio Emy

Cielęta rodzą się bez ciał odpornościowych, dlatego w pierwszych godzinach życia są całkowicie pozbawione ochrony. Odporność nabywają dopiero za pośrednictwem pitej siary. Dzieje się tak dlatego, że u przeżuwaczy nie występuje przekazywanie ani immunoglobulin, ani przeciwciał pomiędzy matką a płodem. Siara jest więc jedynym źródłem przeciwciał dla nowo narodzonego cielęcia.

Jednak tylko przez pierwsze 24 – 36 godzin życia przeciwciała mogą być wchłaniane poprzez ściankę jelita grubego. Później jelito traci zdolność do ich wchłaniania i dlatego tak ważne jest, żeby cielę nakarmić siarą w ciągu pierwszej godziny życia.

Badania i praktyka pokazują, że zarówno czas karmienia siarą, jak i ilość wypijanej siary wpływają na odporność cieląt. Powinny one otrzymywać siarę w ilości około 5% ich wagi po urodzeniu, już w czasie pierwszej połowy godziny ich życia, z tym, że nie mniej niż 4-5 litrów w pierwszym dniu. Cielęta powinny być pojone siarą przez pierwsze trzy do czterech dni po urodzeniu. Odporność, którą niesie siara, nazywamy odpornością bierną, naturalna odporność organizmu cielęcia która zaczyna się budować od ok. 14 dnia życia nazywamy odpornością czynną.

Jak pokazuje praktyka doskonale efekty przynosi podawanie cielętom preparatu o nazwie Pro-Biotyk (em15).

Czym są Probiotyki?

Probiotyki to bakterie, które pomagają w procesie utrzymania i optymalizacji bilansu poszczególnych rodzajów mikroorganizmów w jelitach. Mikroorganizmy te wchodzi w skład mikroflory przewodu pokarmowego. Probiotyki są podstawowym elementem układu odpornościowego, ponieważ są one podstawowym elementem układu pokarmowego.

Istnieje wiele elementów funkcjonalnych probiotyków. Poniżej podaję najważniejsze:

- Odgrywają istotną rolę w ogólnej produkcji witaminy B oraz witaminy K. Poza tym, toksyny, które są indukowane w organizmie, są skutecznie eliminowane, jako bezpośredni skutek probiotyków.
- Istnieje wiele węglowodanów, których obecność jest wymagana dla prawidłowego funkcjonowania organizmu. Probiotyki pomagają w zdolności organizmu do trawienia tych węglowodanów (skrobie, olejki naturalne, cukier) oraz ich wchłaniania.
- Są również ważnym elementem, jeśli chodzi o zwalczanie bakterii, które są uważane za szkodliwe dla organizmu.
- Całkowicie niezbędne, jeśli chodzi o budowanie systemu odpornościowego w ogóle. Bakterie przyczyniają się do walki z toksynami i drobnoustrojami, które mogą spowodować pogorszenie zdrowia lub rozwój niektórych dolegliwości i chorób.

Pro-Biotyk (em15) – Weterynaryjny Numer Identyfikacyjny: PL 281900822p jest mieszaną paszową uzupełniającą na bazie żywych kultur bakterii (SCD ProBio Balance Original™) podawaną zwierzętom w połączeniu z wodą lub paszą.

W odchowie cieląt **Pro-Biotyk (em15)** podajemy zwierzętom już od drugiego odpojenia w ilości 15 ml jeden raz dziennie. Preparat ten bardzo intensywnie wspomaga budowę naturalnej odporności.

Wielu rolników nie bardzo może i umie poradzić sobie z biegunkami nękającym nowo narodzone cielęta. Cielęciu, które ma biegunkę, śmiało możemy podać 50-100 ml preparatu. Główną przyczyną biegunki nowo narodzonych cieląt jest zmniejszona odporność, zakażone środowisko, nieprawidłowy sposób żywienia, niewłaściwy mikroklimat. Kojce są przeważnie przygotowywane wcześniej, przed narodzeniem cieląt. Niezmiernie istotne jest, aby dokonać higienizacji kojca przed wprowadzeniem się nowo narodzonego lokatora. Szczególną wagę należy przyłożyć do spryskania słomy, na której będzie leżało cielę. Higienizacja kojców Ema w uwodnieniu 1:10 zdecydowanie poprawi mikroklimat oraz wyprze mikroorganizmy mogące powodować biegunki, jak i kaszel cieląt.

Pro-Biotyk (em15) stosujemy nie tylko w odchowie cieląt, doskonale efekty przynosi stosowanie go także u wszystkich zwierząt. Stosowanie tegoż preparatu zapobiega chorobom przewodu pokarmowego, znakomicie poprawia przyswajalność pasz, poprawia ogólną odporność i kondycję zwierząt hodowlanych i domowych, ogranicza udział leków w trakcie chowu.

STOSOWANE DAWKI:

Bydło mleczne:

Krowy: pierwszy miesiąc stosowania 150 ml dziennie, w następnych miesiącach po 75 ml dziennie

Cielęta: 15 ml dziennie, w późniejszym okresie po 10 ml dziennie

Starsze cielęta: pierwszy miesiąc: 100 ml dziennie, w następnych miesiącach po 40 ml dziennie

Trzoda chlewna:

Lochy: 50 ml dziennie; **Prosięta:** 20 ml dziennie; **Tuczniaki:** 50 ml dziennie.

Opracował:
Tadeusz Dylewski

**Mazowieckie Regionalne Centrum Mikroorganizmów
05-190 Nasielsk; Głodowo Wielkie 92**

Tel. 601 65 75 85

e-mail: em.projekt@em-world.pl

Jest licencjonowanym przedstawicielem firmy

Wyłącznego dystrybutora firmy

ProBiotics
Polska

W rzesień to czas wyjazdów na wymarzone zagraniczne wczasy. Wielu z nas przed wyjazdem zapewne obawia się przywiezienia choroby tropikalnej czy egzotycznej. Lekarze chorób zakaźnych coraz częściej mają do czynienia z przywleczaniem chorób tropikalnych. Nierzadkim przypadkiem jest np. malaria. Na wiele chorób możemy się zaszczepić. Przed wyjazdem do krajów egzotycznych powinniśmy zasięgnąć opinii lekarza w tej kwestii.

My ze swojej strony pragniemy namówić Państwa do zaszczepienia się między innymi przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby – A i B. Szczepionka skojarzona – 1 szczepionka przeciw obydwu wirusom powinna być przyjęta w odpowiednio wczesnym czasie przed wyjazdem. Teraz, za miesiąc i za 6 miesięcy (3 dawki), to standardowy cykl szczepienia przynoszący

WZW możemy przywleć z podróży

cy największe prawdopodobieństwo uodpornienia przeciw WZW B. Istnieją jednak przyspieszone cykle szczepień. Jeśli do wyjazdu pozostało niewiele czasu, to zawsze lepiej jest zaszczepić się przed wyjazdem w cyklu przyspieszonym lub choćby pierwszą dawką, a kolejne przyjąć po powrocie.

Przeciw WZW typu B powinny się zaszczepić wszystkie osoby, które nie chorowały na WZW B, nie były szczepione przeciw tej chorobie – obecność przeciwciał antyHBs nie musi jednoznacznie świadczyć o braku odporności, zanikają one po jakimś czasie, lecz nie jest to tożsame z brakiem uodpornienia. Jednakże obecność przeciwciał antyHBs świadczy o odporności i braku potrzeby zaszczepienia. Jeżeli ktoś był szczepiony w pełnym cyklu 3 dawek, to naby-

wa odporność na co najmniej 20 lat, a być może do końca życia. Nie stosuje się dawek przypominających i ponowienia szczepień.

Lekarze uprzedzają wyjeżdżających, aby zwracali uwagę na to, co jedzą i piją. Powinniśmy ograniczyć posiłki do hotelowych, gdzie zazwyczaj jakość świadczonych usług kulinarnych jest wyższa. Wodę należy pić tylko butelkowaną. Także pod prysznicem, czy podczas innych kąpiei należy uważać, aby woda nie dostała się do naszych ust, nosa – może zawierać groźne bakterie lub grzyby.

W przypadku jakiegokolwiek choroby czy nawet urazu (np. wypadek komunikacyjny) należy rozważyć możliwość powrotu do kraju i podjęcie leczenia już po powrocie zamiast korzysta-

nia z opieki medycznej w krajach egzotycznych. Niekiedy musimy poddać się zabiegom doraźnej pomocy, a wtedy jesteśmy właśnie narażeni na zakażenie różnymi patogenami chorobotwórczymi. Te najgroźniejsze to bakterie antybiotykooporne oraz HCV.

Wirus HCV (*Hepatitis C Virus*), po polsku Wirus Zapalenia Wątroby typu C nie jest pojedynczym patogenem. Próbuując omówić ów jad (łac. „Virus” – jad) należy myśleć o nim jako o całej rodzinie, gamie „mikrobów”. Rozróżniamy 6 głównych genotypów, a także ponad 110 podtypów. W Polsce najbardziej popularny jest genotyp 1b (ok. 580 000 zakażonych), a także genotypy 2, 3, 4, 1a (ok. 150 000 zakażonych).

Światowy rozkład genotypów, pokazuje, że w różnych miejscach

naszego globu zakażać się możemy różnymi rodzajami HCV. Zdecydowanie łatwiej jest zakażać się wirusem C zapalenia wątroby w krajach tak zwanego trzeciego świata i w krajach egzotycznych.

Także w Polsce ryzyko zakażenia w placówkach służby zdrowia wirusem HCV nie jest małe. Wszelkiego rodzaju drobne zabiegi, dentystryczne, medyczne, badania inwazyjne (np. endoskopy). A nawet zastrzyki, czy pobieranie krwi jest obarczone ryzykiem zakażenia wirusem C zapalenia wątroby. Regułą powinno być wykonanie badania antyHCV (ok. 30 zł) w okresie minimum 3 miesięcy po każdym wykonanym zabiegu medycznym czy operacji.

Jarosław Chojnacki

Przedsiębiorstwo Przemysłowo-Handlowe HETMAN Sp. z o.o.

NIEODPŁATNY ODBIÓR I UTYLIZACJA PADŁYCH ZWIERZĄT *

UNIESZKODLIWIANIE ODPADÓW POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO

TELEFONY KONTAKTOWE CZYNNE CAŁĄ DOBĄ
DO NAS WSZĘDZIE BLISKO DZWOŃ - tel. 24 282 16 53, 56 683 25 62, kom. 662 041 241

PUNKTY DYSPOZYCYJNE

SPALARNIE ODPADÓW
ZWIERZĘCYCH OLSZÓWKA
87-400 GÓLUB-DOBRYŃ
TEL. 56 683 25 62, KOM. 515 204 663

ZAKŁAD POŚREDNI
SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE
89-400 SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE
TEL. 52 388 22 28, KOM. 515 204 646

ZAKŁAD POŚREDNI UNIN
08-400 GARWOLIN
TEL. 25 683 05 29, KOM. 515 204 645

BAZA TECHNICZNA
- BEDLNO 24
99-311 BEDLNO
TEL/FAX. 24 282 15 53

ZAKŁAD UTYLIZACJI FALBORZ
87-880 BRZEŚĆ KUJAWSKI
TEL. 54 252 13 87

PUNKT DYSPOZYCYJNY FLORIANÓW
99-311 BEDLNO
TEL. 24 282 16 53, KOM. 662 041 241

PUNKT DYSPOZYCYJNY
ANTONIEWO
89-310 ŁABISZYN
TEL. 52 384 44 43

ZAKŁAD POŚREDNI
FRANCISZKOWO
09-300 ŻURMIN
TEL. 23 676 76 09

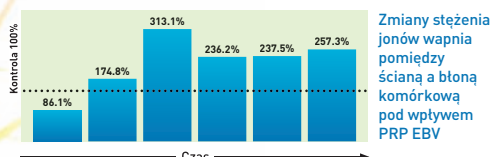
*- Przedsiębiorstwo działa zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego dotyczących pomocy publicznej na utylizację padłych zwierząt art. 16 rozporządzenia Komisji (WE) 1857/2006
- w zakresie prawa krajowego dofinansowanie kosztów utylizacji padłych zwierząt jest udzielone na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009r. W sprawie niektórych zadań ARIMR (Dz. U. Nr. 22 poz. 121 z późn. zm.)
Działając z myślą o Polskim Rolnictwie oferujemy:
- Szybkie terminy odbiorów
- Wyspecjalizowane środki transportu zapewniające łatwy i szybki załadunek
- Pełny monitoring padłych przeżuwaczy w zakresie badań na BSE
- Profesjonalną i wyspecjalizowaną kadrę, zapewniającą fachową obsługę

HETMAN Sp. z o.o., Florianów 24, 99-311 Bedlno, Tel./fax: 24 282 16 53, www.hetman.pl, email: hetman@hetman.pl

Zwiększ kapitał obronny swoich upraw!

PRP EBV to roztwór fizjostymulujący, opracowany zgodnie z technologią MIP* przez PRP Technologies, na bazie kluczowych związków mineralnych. W wyniku stosowania produktu, rzeczywisty kapitał obronny rośliny ulega wzmocnieniu, co powoduje wzrost jej wytrzymałości na

różnorodne stresse występujące w czasie jej rozwoju. Wskutek swojego działania stymulującego, PRP EBV wspomaga procesy wymiany zachodzące między rośliną a środowiskiem – w tym z glebą, co zapewnia odpowiedni poziom i jakość plonowania.

Zmiany stężenia jonów wapnia pomiędzy ścianą a błoną komórkową pod wpływem PRP EBV

PRP EBV

www.prp-technologies.eu

PRP TECHNOLOGIES

ul. Budowlana 17
41-100 Siemianowice Śl.
Tel.: (0048) 32/203-08-02
Fax: (0048) 32/203-92-22

WSPÓŁPRACUJEMY Z UZNANYMI
FIRMAMI OD TECHNOLOGII BIOGAZU!

www.walfsystem.com

40 LAT DOŚWIADCZENIA
W CAŁEJ EUROPIE

ZBIORNIKI ŻELBETOWE
DLA BIOGAZOWNI,
ZBIORNIKI DLA
OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW,
ZBIORNIKI I SIŁOSY
NA WSZELKIE MATERIAŁY
PŁYNNE I SYPKIE.

*Mineral Inducer Process

CENTRALA NASIENNA SP. Z O. O. w SIERADZU

98-200 Sieradz ul. POW 30
tel. (043) 8271331 (043) 8224357
(Filia) - 98-100 Łask ul. Żeromskiego 74
tel./fax (043) 6752209 (043) 6752055
0664 143229.
e-mail: centralanasiennasp.zoo@wp.pl

Oferta handlowa – jesień 2010**I Sadzeniaki ziemniaka**

- bardzo wczesne : Arielle, Colette, Denar, Lord, Impala, Irys, Miłek, Justa, Wiwiana (nowość!).
- wczesne : Bila, Bellarosa, Natasha, Owacja, Wineta,
- średnio wczesne : Irga, Tajfun, Satina, Sante.
- średniopóźne : Bryza, Jelly.
- inne odmiany hodowli krajowych i zagranicznych.

II Zboża ozime

- pszenica : Bamberka, Bogatka, Mewa, Muszelka, Tonacja, Zyta, Lincoln, Figura, Tabasco (nowość!).
- pszenżyto : Algozo, Baltiko, Borwo, Grenado, Moderato, Sorento, Todan, Tulus,
- żyto: Dańkowskie Złote, Dańkowskie Diament, Daran, Balistic F1, Palazo F1, Visello F1,
- jęczmień : Lomerit (wielorzędowy), Metaxa (dwurzędowy) nowość!

III Trawy

- mieszanki trawnikowe, drogowe i pastewne,
- nasiona traw.

IV Inne rolnicze

- motylkowate drobnonasienne : koniczyny, lucerny, seradełę,
- strączkowe: grochy, łubiny, wyki, bobik,
- pozostałe : gorczyca, rzepa ściemiskowa, rzepik, słonecznik, kukurydza, facelia, mieszanki poplonowe.

V Prowadzimy kontraktację upraw nasiennych

- traw : rajgrasów (włoski, holenderski, angielski), kostrzew (czerwona, trzciniowa, łąkowa), wiechliny łąkowej,
- zbóż i ziemniaków,
- innych (facelii błękitnej, koniczyny czerwonej, gorczyca, łubinów, grochów, wyki).

**Gwarantujemy wysoką jakość i konkurencyjne ceny
ZAPRASZAMY !!!**

Centrala
Towarzystwo Ubezpieczeń
Wzajemnych "TUW"

ul. H. Raabego 13
02-793 Warszawa

Infolinia

801-001-003
(dla tel. stacjonarnych)

22 894-47-72
(dla tel. komórkowych)

e-mail: tuw@tuw.pl

BEZPIECZNA ZAGRODA JEST KOMPLEKSOWYM UBEZPIECZENIEM MIENIA DLA OSÓB PROWADZĄCYCH GOSPODARSTWO ROLNE.

W TUW „TUW” w ramach pakietu „Bezpieczna Zagroda” ubezpieczysz nie tylko mienie, ale również zabezpieczysz swoich bliskich i siebie w razie nieszczęśliwego wypadku.

W ramach jednej polisy w pakiecie „Bezpieczna Zagroda” obejmujemy pełną ochroną majątek rolnika oraz członków jego rodziny:

- budynki, budowle (w tym ogrodzenia, mostki) i nagrobki cmentarne,
- ruchomości domowe,
- mienie związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w tym ziemiopłody, zwierzęta gospodarskie, sprzęt rolniczy oraz materiały i zapasy,
- uprawy rolne,
- sprzęt elektroniczny,
- szyby i przedmioty szklane.

Zakres ubezpieczenia obejmuje szkody od ognia i innych zdarzeń losowych, a także od kradzieży z włamaniem, dewastacji i przepięt.

Dodatkowo oferujemy ubezpieczenia: szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia, odpowiedzialność cywilną kombajnisty za szkody w mieniu zleceniodawcy, które powstały podczas wykonywania usługi koszenia, odpowiedzialność cywilną w życiu prywatnym oraz od następstw nieszczęśliwych wypadków.

Proponujemy również ubezpieczenie ochrony prawnej.

ZAWIERAJĄC KOMPLEKSOWE UBEZPIECZENIE OTRZYMASZ DODATKOWO ATRAKCYJNE ZNIŻKI

Chcesz wiedzieć więcej? Wejdź na stronę www.tuw.pl lub skontaktuj się z naszym przedstawicielem.

Festyn Stowarzyszenie Charytatywne **RP**
INICJATYWA **SPEDIMEX**
www.spedimex.pl

28-29 SIERPNIA
"Jesteśmy Razem" w Parku na Julianowie
Festyn 28.08.2010 w godz. 11.00-21.00 oraz 29.08.2010 w godz. 11.00-19.00

"Żegnajcie Wakacje - Witaj Szkoło" **BENEFIS 45-lecia pracy artystycznej Janusza Gusta**
- 2010 Europejski Rok Walki z Ubóstwem
- Prawa Człowieka w Rozwoju

Patronat Honorowy objęli:
Krzysztof Kwiatkowski - Senator i Minister Sprawiedliwości
Marek Sawicki - Minister Rolnictwa
Włodzimierz Fisiak - Marszałek Województwa Łódzkiego
Tomasz Sadzyński - p.o. Prezydenta Miasta Łodzi
Dionizy Głowacki - Wójt Gminy Aleksandrów
Andrzej Górczyński - Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Patronat medialny: **TVP ŁÓDŹ, POLSKIE RADIO ŁÓDŹ, RADIO PARADA, POLSKA WIEŚ (MIESIĘCZNIK KRIR)**

Organizator imprezy: ul. Piotrkowska 41, tel. 2 844101401 (www.sirp.pl)
Stowarzyszenie Inicjatywa Rozsądnych Polaków
- Aleksander Piaskiewicz - Wytwórnia Przędzalnica
- Tychomir Tyburski - Rada Osiedla Środniecie - Wschód
i pokazywania "organizowanego przez NASZĄ GALERIĘ" na terenie gminy Aleksandrów przy współpracy SIRP

Wykonawcy:
Jaga Paduch, Krzysztof Cwynar, Daniela Zablocka, Alicja Krawczykówna, Grażyna Suchocka, Dariusz Szumkowski, Kazimierz Drobik, Aktoży teatru "Zwierciadło": Agata Kaczmarek, Wiesława Stolarczyk, Krzysztof Kaczmarek, Grupa "Sweet Hot JazzBand", zespół "Dar", Kapele ludowe "Spod Diablej Góry" Gmina Aleksandrów i "Wiśniowiacy", zespoły z DPS "Niezapominajka" i "Wrzos".
Zespoły: Zespół folklorystyczny z Aleksandrowa, Zespół akordeonistów z Wiśniowej Góry

Kierownictwo artystyczne i prowadzenie JANUSZ GUST
Równoległe w trakcie trwania imprezy będą:
• Mobilny punkt pobierania krwi "Dar serca dla dzieci"
• PCK - pokaz i nauka udzielania pierwszej pomocy, CNB ZAK - promocja - kosmetyka, fryzjerstwo, Rudzki Klub Sportowy - Krzysztof Baran - konkursy sportowo - rekreacyjne, Turniej szachowy P-6 - o nagrody Stowarzyszenia Inicjatywa Rozsądnych Polaków - Aleksander Piaskiewicz. Wystawa prac ogólnopolskiego piernu małego artystów niepełnosprawnych w ramach cyklu „Łódzkie wartości” i pokazywania "organizowanego przez NASZĄ GALERIĘ" na terenie gminy Aleksandrów przy współpracy SIRP

SPONSORZY FESTYNU:
Urząd Miasta Łódź, Urząd Gminy Aleksandrów, Straż Miejska i Policja, Bank Gospodarki Żywnościowej, Fundacja „Kochaj Mimo”

SPONSORZY FESTYNU:
URZĄD MIASTA ŁÓDŹ, GMINA ALEKSANDRÓW, Komenda Powiatowa Policji w Łodzi, MPO ŁÓDŹ, 4web, Bank BGZ, SPEDIMEX, ŻAK, H. SKRZYŹOLEWSKA, Dłutwa Przybylak, FASPOL, ARKADUŻ ŚNIEG, FUNDACJA BANK ŻYWNOSCI W ŁÓDZI, ŻYWIENIEC, elita, Polska Wieś, Opah, RESTAURACJA POLSKA, CAFE LULU, arsa, Falck, SP. STOWO DTP

ŚLĄSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO W CZĘSTOCHOWIE

serdecznie zaprasza na

XIX KRAJOWĄ WYSTAWĘ ROLNICZĄ

w dniach 4-5 września 2010 r.

W programie:

TARGI:

- Nasienne
- Paszowe
- Pszczelarskie

WYSTAWY:

- Polska Nauka Rolnicza
- Maszyny i Narzędzia Rolnicze
- Przedsiębiorczość na wsi
- Drobnny Inwentarz

• **TARGI SZTUKI LUDOWEJ**
• **KIERMASZE:** kwiatów i krzewów ozdobnych, produktów ekologicznych
• **STOISKA AGROTURYSTYCZNE**
• **WYSTĘPY KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH ZESPOŁÓW FOLKLORYSTYCZNYCH**

Miejsce Wystawy:
Liceum Ogólnokształcące im. H. Sienkiewicza w Częstochowie, Aleja Najświętszej Maryi Panny 56;
Miejska Galeria Sztuki w Częstochowie, Aleja Najświętszej Maryi Panny 64, deptak II i III - Ale Najświętszej Maryi Panny, Plac Bieganskiego

Zgłoszenia kierowców prosimy na adres:
Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie, ul. Wyszyńskiego 70/126, 42-200 Częstochowa,
tel.: (0-34) 37-70-117; fax (0-34) 36-20-489, e-mail: sodr@odr.net.pl

ORGANIZATOR:
Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie

WSPÓLORGANIZATOR:
Urząd Miasta Częstochowy

ORGANIZATORZY IMPREZY TOWARZYSZĄCYCH:
Ośrodek Promocji Kultury „Gaude Mater” w Częstochowie,
Regionalny Ośrodek Kultury w Częstochowie,
Muzeum Częstochowskie

PATRONAT:
- Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- Wojewoda Śląski
- Marszałek Województwa Śląskiego
- Prezydent Miasta Częstochowy
- Duszpasterstwo Rolników Episkopatu Polski i Archidiecezji Częstochowskiej

KONKURS

NAGRODY GWARANTOWANE

Kup 20 Litrów herbicydu
LEGATO PLUS 600 SC

Wypełnij kupon konkursowy dostępny
w punktach sprzedaży lub w prasie

**OTRZYMASZ NOWOCZESNĄ
STACJĘ POGODOWĄ !!!**

Konkurs trwa od 1.09.2010 r. do 31.10.2010 r.
lub do wyczerpania nagród.

KRÓL WŚRÓD PÓL!

LEGATO PLUS 600 SC

dawka 1,25 - 1,5 l/ha

Makhteshim-Agan Poland Sp. z o.o.
ul. Sienna 39, 00-121 Warszawa
tel.: 22 395 66 66, fax: 22 395 66 67
e-mail: mapol@mapol.it.pl
www.makhteshim-agan.pl

AGRO SHOW 2010

XII MIĘDZYNARODOWA WYSTAWA ROLNICZA

24-27 września

Bednary k. Poznania, gmina Pobiedziska

- największa wystawa rolnicza
- wstęp wolny
- bezpłatny parking
- darmowy katalog wystawy
- dofinansowanie dojazdów grupowych
- pokazy maszyn w pracy
- indywidualne polatka pokazowe
- podsumowanie ogólnokrajowego konkursu "Bezpieczne Gospodarstwo Rolne"
- wystawa czynna:
piątek - niedziela w godz. 9.00-17.00
poniedziałek w godz. 9.00-14.00

Najlepsza formuła
dla rolnictwa

in Piewstowski

Honorowy patronat
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

TVP 1

Patronat medialny:
Telewizja Polska S.A. Program 1

ORGANIZATOR WYSTAWY

POLSKA IZBA GOSPODARCZA MASZYN I URZĄDZEŃ ROLNICZYCH
ul. Poznańska 118, 87-100 Toruń
tel. +48 (56) 651 47 40, 623 31 25, fax +48 (56) 651 47 44, e-mail: biuro@pigmiur.pl

Informacje o wystawie oraz zasadach dofinansowania dojazdów znajdziesz na stronie

www.agroshow.pl

POLSKA IZBA GOSPODARCZA
MASZYN I URZĄDZEŃ ROLNICZYCH